

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 17.

V Ljubljani, dne 25. aprila 1912.

Leto XXV.

Zgodovinski dan za južne Slovane.

Se nikoli ni avstrijska zbornica slišala takih besedi iz ust ministrskega predsednika o nas južnih Slovanih in našem pomenu za državo in cesarsko hišo, kakor zadnji četrtek. Kadarkoli so se doslej naši poslanci pritoževali proti ogrskim nasilnostim na Hrvaškem, je vselej ministrski predsednik, če je sploh kaj odgovoril, rekel, da ne more na Hrvaškem nič narediti, ker spada Hrvaška pod ogrsko krono in je obenem obsojal vsako malo resnejšo besedo proti ogrski vladi.

Topot se je zasukalo. Dr. Šusteršič je v imenu Hrvaško-slovenskega kluba vložil dne 18. t. mes. na ministrskega predsednika vprašanje, ali misli porabiti vsa njemu dostopna sredstva, da se neha divjanje komisarja Cuvaja na Hrvaškem. Natančno je v vprašanju razložil, za kaj se mora tudi avstrijska vlada brigati za neznosne razmere med Hrvati. Minister Štirka je še tisti dan odgovoril, in sicer tako, da je vse vzroke dr. Šusteršičeve potrdil in javno priznal, da je tudi avstrijska vlada dolžna upoštevati razmere na Hrvaškem in se brigati, da se tam ne godi narodu krivica. Z nobeno besedo ni branil ne ogrske vlade, ne njenega hlapca Cuvaja, marveč odkrito je priznal, da to, kar se godi zdaj na Hrvaškem, ni prav. Obenem je pa po dr. Šusteršičevem vprašanju navedel te-le vzroke, zavoljo katerih se sme in inora avstrijska vlada brigati za to, kako se vlada na Ogrskem.

1. Ogrska in Avstrija sta zvezani med seboj. Ta zveza temelji na tem, da se v obeh polovicah ustavno vlada, to se pravi, da v obeh polovicah delujejo

pastovodajalni zbori. Hrvaški deželni zbor je razpuščen; na nove volitve nihče ne misli; tam ni ustavnega življenja. Zato sme naša vlada zahtevati, da se ustava Hrvaški vrne, da se torej komisar odstavi in zopet imenuje ban in razpišejo volitve.

2. Če se na Hrvaškem gode nasilja, čutijo to tudi njihovi bratje v naši državi in to vpliva na našo politiko. V dr. Šusteršičevem vprašanju so bratje hrvaškega naroda naštetih po deželah; našete so poleg Dalmacije in Istre tudi vse slovenske dežele. Prvič se je v državni zbornici jasno povdarilo pri ti priliki, da smo Hrvatje in Slovenci en narod.

3. Krivice na Hrvaškem vplivajo slabo na Bosno in Hercegovino. Vsa država mora skrbeti, da se tamošnji prebivalci navadijo Avstrije in ji postanejo udani. Če vidijo, kako se godi njihovim bratom na Hrvaškem, jim to gotovo ne poveča ljubezni do Avstrije.

4. Naša država mora imeti prijateljske zveze z balkansk. državami, sicer je v vedni nevarnosti, da trpi njena trgovina in sploh njen ugled. Balkanske države so pa večinoma južno-slovenske. Prijateljstvo se tam ne da pridobiti, dokler Srbi in Bolgari vidijo, kako so njihovi krvni bratje na jugu avstrijske države tlačeni in zatirani.

Iz teh vzrokov mora torej avstrijska vlada z ozirom na celo državo, z ozirom na cesarsko hišo paziti, da madjarska srova in krivična politika ne dela škode.

To je bil smisel Štirčkovega odgovora. Iz njega se vidi, da so vendar že enkrat spoznali, kakšnega pomena je naše ljudstvo za državo. Pot je prednja; vrata so se odprla in zdaj je treba le previdnega nadaljnega dela, pa se bodo pokazala tudi dejanja. Morala se bodo, ker to zahteva obstoj države.

Proti Madjaru in Lahu ni druge opore, nego Slovenec in Hrvat.

Štirka po ni ostal sam. V petek so govorili zastopniki vseh pomenljivih strank v državni zbornici in vsi so brez izjeme pohvalili Štirka in izjavili, da so ž njim enih misli. Čehi, Poljaki, Rusini, krščanskosocialni in celo liberalni Nemci so odobravalni odgovor ministrskega predsednika. Izmed slovenskih poslancev je govoril ob ti priliki dr. Krek, ki je pokazal vzrok, zakaj se morejo na Madjarskem goditi taka nasilja in zakaj je naša zbornica zmožna pokazati res živo skrb za celo državo in smisel za njene koristi. Ta vzrok je v tem, ker na Madjarskem vlada samo nekaj privilegiranih stanov — veleposestniki in judje, pri nas pa ljudstvo vsled splošne volivne pravice. Iz njegovega govora posnemamo to-le:

»Bilo je že večkrat, ko so posamezniki obupavali nad avstrijskim parlamentom. Ako bodo iz današnje razprave in včerajšnjega odgovora ministrskega predsednika sledila dejanja — in to upanje je upravičeno — potem smemo s ponosom in veseljem zreti na demokratični razvoj te države in res državniško modrost tega parlamenta.

Ako imamo pred očmi tajne moči, ki vzdržujejo zmešnjave na Ogrskem, ki hočejo zvest narod napraviti za prekucuhe in hočejo preprečiti razvoj našega parlamentarizma na demokratični podlagi, ako gremo v boj proti tem tajnim močem za sveto stvar, le tedaj bomo mogli s svojega in stališča države imenovati srečen včerajšnji in današnji dan.

Naglašati moram, da se v tem slučaju ne bodo več ponavljale na Hrvatskem stvari, za katere nimamo primernega izraza. Ako bi se to še zgodilo, bilo bi vse izgubljeno. Ministrski predsednik, zakol-

nodajni zastopi in drugi faktorji v tej državi bi zastoj iskali avstrijske zvesti med Jugoslovani.

Pot je sedaj prosta. Nadaljujmo to pot v prepričanju, da more ta ljudska zbornica podpirati in pospeševati pravico in naloge te države. Dolžnost ljudskih zastopnikov v Avstriji je, delati na to, da se v vsej državi uresniči ljudsko zastopstvo in povsod prodere na dan ljudska misel. Potem bodo take razmere nemogoče, kakor so žal sedaj na Hrvaškem. Ko bode tudi na Ogrskem in Hrvatskem zmagala ljudska volja, potem napoči dan, ko bodo mogli poleg svobodne Hrvatske tudi svobodni narodi v tej državi složno delati v blagor domovine. In tedaj v tej državi ne bodo ne zatiranci ne zatiratelji, ampak prosti bratje med seboj.

Zadnji četrtek ostane v naši politični zgodovini velevažen dan. To priznava ne samo naša država, marveč cela Evropa. Madjar psuje in viče, kakor bi bil znorel. Vsi poštenjaki, ki jim je res mar naša država, se pa vesele. Mirno pa dostavljamo, da vedo tudi oni, da je ta uspeh delo dr. Šusteršiča in naše stranke. Ne mi, nego drugi narodi kličejo ob ti priliki: Blagor južnim Slovanom, da imajo take voditelje!

Političen pregled

KOMISARIAT NA HRVAŠKEM.

Hrvaški delegatje v ogrsko-hrvaškem državnem zboru.

V budimpeštanskem državnem zboru so podali hrvaški delegatje resolucijo, ki se obrača proti ogrskim stremljenjem, usuzniti Hrvaško. Protestira proti nepostavnosti, ki so jih izvršili Madžari proti Hrvatom, vendar pa se — žalibog — še zavzema za skupnost Ogrske in Hrvaške. V imenu manjšine je delegat Popović napadal Khuena, ki je poslal Cuvaja na Hrvaško za komisarja in ga obdolžil po pravici vseh nasilstev. Pritrjevali so mu celo madžarski poslanci Justhove stranke, kajti počenjanje madžarskih mogetcev se mora pristuditi tudi poštenim elementom na Madžarskem. Justhovi pristaši, ki so v opoziciji proti Khuenu, so tudi na shodih izjavljali, da nočejo imeti z zatiralci ustavnih svoboščin hrvaškega naroda nič skupaj.

Khuen demisijoniral.

Pisali smo že v našem listu, kako je Khuen hotel prislepariti od cesarja novih pravic. Toda cesar je odklonil resolucijo, ki naj bi kroni onemogočila pozvati rezerviste pod orožje. To je bil začetek Khuenovega konca. Prvo krizo je sicer preštel, toda doma ni dobil zaslombe, ker se je osmešil, na Dunaju mu nihče ni več zapal. Poleg tega je zahteval odstop vojne ministra Auffenberga, ki ni Madžarom prijazen; pa zopet to mu ni šlo. In vrhu vsega je prišlo na njegov predlog imenovanje Cuvaja. Tako je bila mera polna

in moral je iti. Z njim bo prav v kratkem zginil tudi Cuvaj.

Kot novi mož, ministrski predsednik, je imenovan Lukacs, dosedaj ogrski finančni minister. Njegova naloga bo sedaj, da izpelje brambno predlogo in — nov demokratičen volilni red. Stranke v ogrskem državnem zboru so večinoma za volilno reformo, toda večina, ki obstoji iz samih magnatov, raznih grofov in bogatih judov, hoče tak volilni red, da bi priprosto ljudstvo, zlasti pa nemadžarske narodnosti ne prišle do veljave. Justhova stranka pa je za splošno in enako volivno pravico. Ta stranka je že tudi izjavila, da bo Lukacs podpirala le, če izpelje novo volilno reformo v ljudskem smislu.

Taka reforma je na Ogrskem nujna potreba. S tem parlamentom, ki sedaj vlada, z zbornico judov in propalih grofov ni nič početi. Če nastopi v zbornici ljudstvo po svojih zastopnikih, potem je upati tudi onkraj na boljše razmere. — Potrebna pa je nova volilna reforma prav tako tudi na Hrvaškem, kjer ljudstvo tudi ne more prav do veljave.

Naš državni zbor in Hrvatje.

Cela Evropa je napeto poslušala, kaj poreče k hrvaškim razmeram avstrijski državni zbor. Zlasti na jugoslovanske poslance se je obračala pozornost, ker ti so bili v prvi vrsti poklicani, da se zavzemajo za pravice hrvaškega naroda. Reči moramo, da so naši poslanci častno rešili to svojo nalogo. Dan 18. aprila bo zapisan med najlepše dneve ljudskega parlamenta. Naši poslanci, ki so združeni v Hrvaško-slovenskem klubu, so stavili na ministrskega predsednika interpelacijo, v kateri opozarjajo, kakega pomena je kršenje ustave za celo državo in vprašujejo: Kakšno je stališče avstrijske vlade napram sistiranju ustave na Hrvaškem? Interpelacija se je brala izredno začetkom seje, koncem seje pa je že odgovoril grof Stürgkh. Govoril je sicer previdno, vendar povdaril, da je vtis, ki ga napravlja izjemno stanje na Hrvaškem tak, da bistveno vpliva na interese monarhije na znotraj in na zunaj. Avstrijska vlada da se ne more odtegniti dolžnosti, da vzame v pretres, kake posledice bi mogli imeti taki dogodki za celo monarhijo.

Drugi dan je bila otvorjena o odgovoru Stürgkhovem debata, v kateri so voditelji strank izražali svoje simpatije Hrvatom in obsojali madžarska nasilstva. Vršilo se je vse v slovesnem tonu manifestacije in je imelo velikansk utis. Posebno pozornost je vzbudil dr. Krekov govor, v katerem je povdarjal pomen ljudskega parlamenta, ki ima v ljudstvu svojo zaslombo in zato moč, da močno nastopi proti Madžarom.

Da je bila akcija naših poslancev dobro izpeljana in manifestacija našega parlamenta res uspešna, kaže utis, ki ga je ta korak zbornice na Ogrskem povzročil. Madžarski listi so kar pobesneli in groze avstrijskemu ministrskemu predsedniku, da se bo moral radi svojega odgovora na interpelacijo naših poslancev kmalu umakniti.

Bati pa se je, da šestorica liberalnih dalmatinskih hrvaških poslancev ne

pokvari vsega. Ti nepremišljeni ljudje, ki so jih same besede, so sklenili v državnem zboru obstrukcijo. Izpeljali je seveda v večjem obsegu ne bodo — liberalni kričač ni za to — ampak škodujejo lahko vsem Jugoslovanom veliko.

LAHI IN TURKI.

Lahi pred Dardanelami.

Dolgo, dolgo so že Italijani napovedovali veliko akcijo svojega brodogradarstva pred Carigradom. Vsa Italija je komaj pričakovala velikanskega boja in zmage. Vse je bilo že naveličano vojne, ker Italijan je nepotrpežljiv in vse klical, čemu ima Italija tako brodogradarstvo.

Pod takim pritiskom javnosti se je moralo laško brodogradarstvo odločiti za akcijo pred Carigradom. Toda stvar ima dvoje lice. Kakor italijansko ljudstvo z veseljem pozdravlja brodogradarstvo pri njegovem napadu, tako vzbuja ta akcija skrb diplomatov. Dardanele, to je morska ožina, ki vodi mimo Carigrada v Črno morje, so bile doslej zaprte za vsako bojno ladjo kake tuje velevlasti. S tem pa, če Lahi proderejo skozi Dardanele in se pokažejo pred Carigradom, postane ta pot prosta tudi drugim velevlastem. Danes ali jutri se lahko pokaže pred Carigradom angleško brodogradarstvo in za njim rusko, francosko itd. Začela bi se delitev evropske Turčije, nam sosednih balkanskih dežel, začela pa bi se tudi krvava vojna, ki bi postala kmalu svetovna. Zato je ta korak Italije za mnoge nekaj nepričakovanega. Če si bo Italija upala izvesti boj v Dardanelah, odločena je usoda vojne in morda Turčije, ali pa velevlasti odločno napode nazaj — Italijane. Za enkrat se še ne ve, kaj pride. Posebne važnosti pa je to vprašanje za Avstrijo, ki je najbližja sosedna Turčije in Italije. Balkan je dežela bodočnosti naše monarhije in zato ne bo mogla Avstrija teh dogodkov gledati z mirnim očesom.

Napad na Dardanele se je izvršil v četrtek 18. aprila. Pred utrdbo Kum-Kale so prijadrale štiri laške oklopne križarice, 20 torpednih rušilcev in štiri torpedovke in pričele streljati na utrdbo. Oddali so 369 strelcev. Turki so krepko odgovorili in ena laška ladja je bila po turških poročilih toliko poškodovana, da je morala odnehati od boja. Po parurnem bombardementu so Lahi odjadrali. Obstrelevali so tudi otok Samos.

Turki so sedaj v Dardanelah izpustili mine tako, da je nevarnost za vsako ladjo. Lahi sedaj v nekaterih časopisih trdijo, da niso imeli namena prodreti skozi Dardanele, ampak da so hoteli izzvati le turško brodogradarstvo na boj. Pravijo tudi, da pri bombardementu ni bila zadeta nobena laška ladja.

V Tripolisu se nadaljujejo manjši boji pri Zuari. Posebnih uspehov nima ne eden ne drugi. Turki so baje uničili en manjši laški oddelek. Silno nagaja Italijanom pesek, ki ga velikanski viharji pri našajo iz puščave.

Grozna nesreča na morju.

Nad 1600 ljudi utonilo.

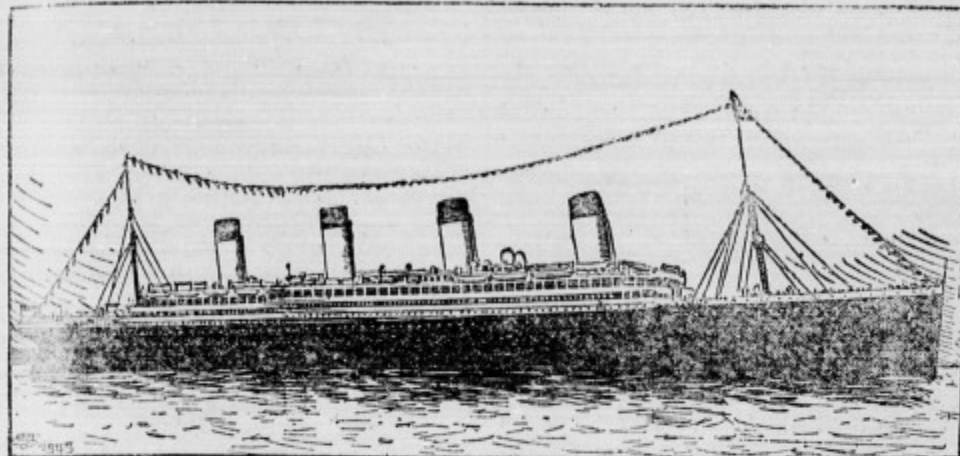
Nepopisna nesreča, kakoršne ne pomni človeška zgodovina, se je pripetila na odprtem morju med Evropo in Ameriko v noči od 14. na 15. aprila. Največja, najbogatejša in najbolj razkošno opremljena angleška prevozna ladja »Titanic« (izg.

tanic« in je upal, da pride do njega ob desetih dopoldne. Parnik »Baltic« je bil 200 milj oddaljen. Zadnje signale je dobil parnik »Virginian« ob 12. uri 27 minut ponoči. Kapitani teh ladij so takoj vedeli, da je parnik zadel ob ledenike, ki so morali biti zelo razsežni. Ledena gora je le z majhnim delom štrlela iz morja in je zato niso zapazili. Večina potnikov je že spala v svojih kabinah. Predstavljati si je lahko strah, ki

Od trenutka, ko je zavozil »Titanic« v ledenik, in do onega trenutka, ko se je potopil, je preteklo 4 ure in pol. Med tem časom so se na krovu parnika godili grozni prizori. Potniki so drli napol oblečeni na krov, kjer se je razvil med njimi obupen boj za rešilne čolne. Nihče ni poslušal častnikov, drugi so zopet ponujali ogromne vsote za sedež v rešilnih čolnih in dejansko se je tudi poizkušalo onim, ki so ponujali največ, zagotoviti prostor v rešilnih čolnih. Na kosih ledu, ki so obkroževali ladjo, so čepeli ljudje in skušali dospeti v rešilne čolne. Potniki so pustili vse svoje imetje pri miru in skušali rešiti le golo življenje. To pa se je posrečilo le malemu delu, večinoma ženskam in otrokom, ki so mogli priti pod varstvom moštva v rešilne čolne.

Nesrečo samo opisuje rešeni ravnatelj neke švicarske družbe med drugim tako-le:

Proti večeru je postalo mnogo hladnejše, tako da smo morali odviti električno kurjavo. Ladja je plula s polnim parom in vse je bilo mirno. Šel sem v svojo kabino, ko sem nenadoma

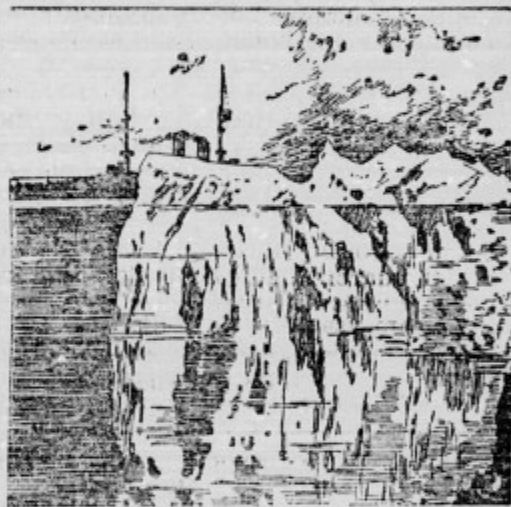
Ponesrečeni parnik »Titanic«.

»Tajtnik«, last družbe »Bela zvezda«, je na svojem prvem potovanju zadel v neznanem diru ob ogromno plavajočo ledeno goro in se v malo urah skoro docela razbita pogreznila v globočino morja. O tej velikanski nesreči hočemo v naslednjem podatki nekoliko obširneje poročilo.

Kako je nastala nesreča?

Parnik-velikan pod vodstvom kapitana Smitha je zadel ob ledenik v nedeljo

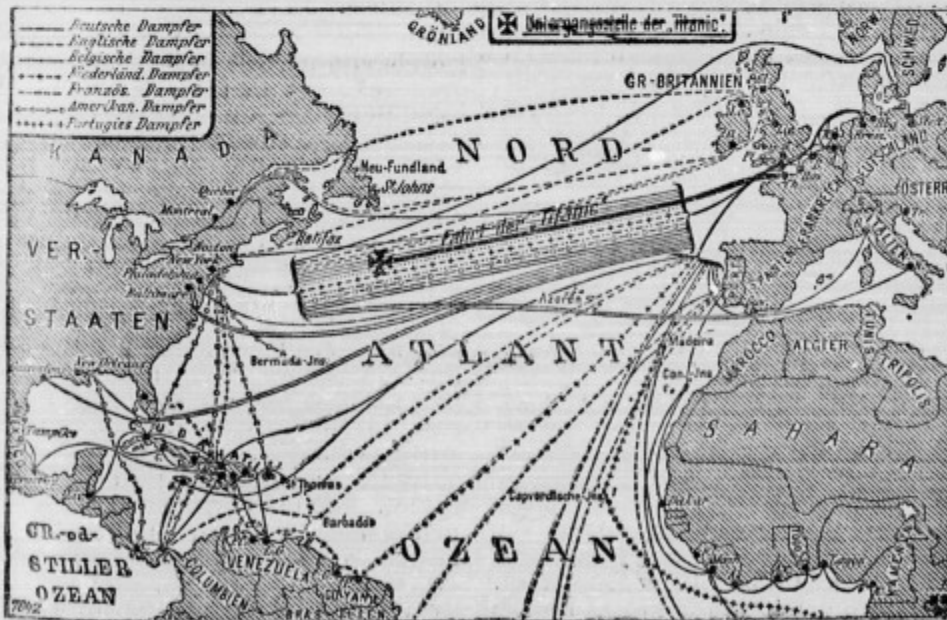
je nastal med potniki. Potnike je zbudil iz spanja močen sunek. Pojavili so se nepopisni prizori v boju za življenje. Okoli rešilnih čolnov so se gnetli potniki in se zanje borili drug z drugim. Moštvo je postopalo vzorno in je šlo takoj na delo. Pomagali so pa tudi nekateri moški potniki. Upali so, da se bo ladja, ki je imela 15 za vodo neprepustnih odelkov, vzdržala toliko časa nad morjem, da pride pomoč. Morje je bilo mirno in stroji so bili v po-

Plavajoča ledena gora.

začutil lahek sunek in kmalu nato začul deset sekund trajajočo votlo bobnenje. Sunek ni bil tako močan, da bi omahnil. Akoravno nisem nato mislil, da bi se moglo kaj zgoditi, sem stopil na hodnik in vprašal enega izmed strežajev, kaj se je zgodilo. Mož mi je zatrjeval, da ni nič posebnega. Obšla me je temna slutnja in odšel sem na krov. Tarkaj sem naletel na svojega prijatelja in kmalu sva skupno zasledila, da leži na spodnjem krovu ogromna množina ledu, ki je primeroma na daleč pokrival tla dva ali še več čevljev visoko. V tem je izpustil parnik veliko množino pare in bržkone so se vsled sikanja in šuma kmalu napolnili krovi. Sedaj menim, da je »Titanic« ob strani zadel ob ledeno goro in da je ena stran ladje bila prerezana kakor z ostrim nožem.

O kakem razburjenju med tem ni bilo nobenega sledu. Zrak je bil miren, niti megle niti vetra ni bilo opaziti. Ladja je stala pri miru in mi smo videli, kako se je moštvo pripravljalo, da odveže rešilne čolne. Nato se je sporečilo damam prvega razreda, naj pridejo

Zemljevid o »Titanicovi« vožnji.

ob 10. uri in 25 minut zvečer na visočini rta Race. S krova ponesrečene ladje so takoj brezžično brzojavili na vse strani ter klicali na pomoč. Trije bližnji parniki »Baltic«, »Virginian« in »Olympic« so dobili te brezžične brzojavke. Hiteli so na pomoč. Parnik »Virginian« je bil okoli ponoči 170 milj zahodno od parnika »Ti-

polnem redu, čeprav je voda drla v sprednje dele ladje. Sodili so, da z izčrpanjem vode lahko poskusijo pluti do najbližnjega pristanišča. In tako je kapitan Smith počasi nadaljeval vožnjo. Toda zastonj so bili vsi poizkusi. Kmalu po 2. uri po ponoči se je ladja z vsem svojimi bogastvom pogreznila v globočino do 3000 metrov.

na krov in naj stopijo v rešilne čolne. Jaz in moj prijatelj sva poiskala nekaj važnih listin, ki sva jih imela in jih vzela s seboj. Bile so ženske, ki niso hotele iti v rešilne čolne in tako je ostalo mnogo prostorov praznih. Godba je mirno igrala dalje in ladijsko moštvo je zdržalo dobro disciplinno. Na potop ogromnega parnika pač nihče ni mislil.

Stroji so stali popolnoma pri miru, vendar pa je še funkcionirala električna razsvetljava. Predno so spustili rešilne čolne v vodo, je prišlo večje število oseb na krov, katere so opremili z rešilnimi pasji in nato je zahtevalo moštvo od potnikov, da se vsak oskrbi s takim pasom. Ta čas so dospeli na krov že kurjači in drugo osobe. Naš čoln so oprostili z višine in kmalu smo se zibali na vodni gladini. V čolnu so najprej veslali mornarji, potem pa jaz in drugi moški. Odplulo je kakih 16 ali 18 čolnov. Ko smo se oddaljili od ladje, se nam je zdelo, da postaja razburjenje na njenem krovu čimdalje večje. Začela je nastajati velika zmešnjava. Vozili smo se tri do štiri ure v ostrem mrazu okoli po morju, dokler nismo zadeli na »Karpathia«, ki nas je sprejela.

Parnik, v sprednjem delu popolno razbit, se je potopil 50 km daleč od onega mesta, kjer je zadel z ledenikom skupaj. Poškodbe, vsled katerih se je potopil, so morale biti tolike, da postavljajo v najslabšo luč vsa prerokovanja izdelovateljev te ladje, ki so trdili, da se parnik sploh ne more potopiti, ako se še tako močno poškoduje. Zadnji signal parnika »Titanic« je bil odposlan po radio-brzovavki in se glasi: »Mi se potapljam!« Od tedaj ni bilo nobenega obvestila več. Na mestu nesreče so našli samo ladjice, ki jih je metalo morje temerterce in razvaline velike ladje.

Kdo je povzročil nesrečo?

Na to vprašanje se po svetovnem časopisu različno odgovarja. Skoro vse pa je edino v sodbi, da je nesrečo kolikor toliko povzročila častihlepnost prevozne družbe, ki je hotela s to vožnjo doseči prvenstvo in v najkrajšem času prevoziti pot med Anglijo in Ameriko. Kapitanu Smithu je obljubila družba »Bele zvezde« 25.000 kron nagrade, če se mu posreči ta poizkus. 62 letni, vseskozi izkušeni mož je res zastavil vse sile in vozil z naglico 40 km na uro, hitreje kot naš brzovlak. Poleg tega je nastala ono noč neprodurna megla in je moštvo vse prepozno moglo opaziti ledenega velikana, ki ga je ladji nasproti drvil morskimi tok od severa proti jugu. Trdi se tudi, da je parobrod vozil vse preveč na severni strani, mesto da bi bil plul po južni črti, kamor ne segajo tako pogosto ledene gore. Konečno prevladuje tudi mnenje, da se je pri gradnji te ladje vse preveč gledalo na razkošno opremo, kot pa na mnoge varnostne priprave. Da se je od 2348 oseb, kolikor se jih je peljalo na tem parniku v New York, rešilo le kakih 645 oseb, večinoma žensk in otrok, je pa slednjič tudi vzrok nezadostno število rešilnih čolnov. Teh je bilo na razpolago 32, po drugih virih samo 20, ki so se pa deloma še razbili ob grozovitem sunku. Splošno vse

nesreče je pa kriva prevozna družba, oziroma nje predsednik Ismay, ki se je vozil na novi ladji in dajal povelja. Častniki in moštvo so smeli storiti le to, kar je ukazal on, akoravno so vedeli, da gredo v pogubo.

Ponesrečenci parnika »Titanic«.

Utopljeni, lansko leto v Belfastu na Angleškem dovršeni parnik »Titanic« je imel prostora za 5000 potnikov in 900 moštva. Za prvi razred je imel 350, za drugi tudi 350, za tretji pa 700 kajut; v medkrovju je našlo prostora še 3000 oseb. V resnici se je vozilo, kot smo že omenili, le okoli 2348 oseb. Od teh se je rešilo: izmed 341 potnikov I. razreda 212, izmed 262 potnikov II. razreda 115, izmed 800 potni-

kov III. razreda 136; vsega skupaj 662. Vsi, ki so se rešili, so se nahajali na krovu ladje »Carpathia«, kajti druge ladje niso ničesar več na kraju nesreče našle kakor ostanke »Titanica«. »Carpathia« je dospela z rešenimi potniki v New York najpozneje v petek zjutraj. Med potniki »Titanica« je bilo, kakor izkazuje ladijski seznam, 42 novoporočenih parov, od katerih sta bili rešeni samo dve ženski, kolikor se je doslej poročalo. Ostale ženske in vsi mladi zakonci so brzkone postali vsi žrtev katastrofe.

Pravijo, da je bilo med potniki tudi 20 Avstrijcev in baje celo trije ali štirje

Gorenjci, doma nekje nad Kranjem, toda gotovega se o tem doslej še ne ve ničesar. Z gotovostjo se more le trditi, da se posredovanjem ljubljanskega zastopstva te družbe ni nahajal noben potnik na ponesrečeni ladji.

Izmed utopljenecv se omenja posebno ameriški večkratni milijonar Astor, dalje angleški pisatelj Stead, kapitan Smith, o katerem pa sedaj nekateri trdijo, da se je v obupu ustrelil, ter telegrafist Filipis.

Boji za življenje.

Rešenci posebno hvalijo častnike, ki so v usodnem trenutku kazali veliko priučujočnost duha. Inženir Andrews, ki je »Titanica« zgradil in je »Titanica« spremljal na njegovi prvi vožnji ter tako postal žrtev svojega velikega dela, se je med tem, ko se je ladja že pričela potapljati, opetovano pojavil v prostoru za stroje in neprestano pomirjeval potnike. Neki natak tretjega razreda je poizkusil prodreti skozi mejo, katero so postavili mornarji radi reda med potniki, a ga je ondi poveljujoči častnik takoj ustrelil. **Adjutant Taftov, Butt, je ustrelil s poveljniškega mosta 12 oseb, ki so s silo naskočile rešilne čolne, naposled je pa njega neki potnik ustrelil.**

Ko se je »Titanic« zadel v ledeno goro, so potniki večinoma sedeli v salonih za kadilce, se zabavali in igrali različne igre, gospe pa so bile v salonu za dame in poslušale godbo. Ob prvem sunku so mislili potniki, da je ladja zadel ob velikega morskoga kita in ga na dva dela prerazala. Ko se je ladja pričela potapljati, je godba igrala koral: »Bližje sem moj Bog pri Tebi.« Ob zvokih tega koral, so prvi rešilni čolni bili spuščeni v morje. . . . In ko so spuščali druge rešilne čolne v morje, je godba ves čas igrala vesele poskočnice. En rešilni čoln je prišel v vrtinec ladje in se potopil. Strašni prizori so bili na »Titanicu«, ko je okoli 50 oseb vstopilo v neki pokvarjeni rešilni čoln, v katerem je bilo kmalu polovico vode. Okoli 50 oseb je v tem rešilnem čolnu utonilo. Njihova trupla so oni, ki so jih preživeli, vrgli v morje. V tem rešilnem čolnu se je rešilo samo 15 oseb.

Rešeni pripovedujejo o neki gospe Strauss, ki je utonila skupno s svojim soprogom, katerega ni hotela zapustiti, dasi jo je prosil, naj se reši v rešilni čoln. Več žena ni hotelo zapustiti svojih mož. Mornarji so jih s silo odtrgali od mož in sunili v rešilne čolne. . . . Bili so strašni trenotki, ko je prišlo povelje, da se možje morajo ločiti od svojih žena. . . .

Mnogi rešilni čolni so bili kmalu prenapolnjeni. Od vseh strani se je čulo kričanje več sto ljudi, ki so se borili z morskimi valovi in klicali na pomoč. Mornarji na rešilnih čolnih so poizkušali peti, da bi ženske ne čule strašnega klicanja potapljaajočih.

Rešilnih pasov je bilo na ladji premalo. Drugi Marconi - telegrafist na »Titanicu« Bried pripoveduje: Philipp in jaz sva se smejala, ko nama je kapitan zapovedal razposlati prve brzov-

javke na pomoč. Popolnoma sva bila prepričana, da je »Titanic« zgrajen tako, da je nemogoče, da bi se potopil. Kmalu pa sva spoznala, da smo izgubljeni. Zadnjih deset minut, ko sva stala pri aparatu, so bile grozne. Vedela sva, da je pomoč blizu, a da bo prepozno prišla. Prinesel sem Philippu rešilni pas. V tem trenutku je planil k nama neki mož in je poizkušal Philippu iztrgati rešilni pas. Philipp je moža ustrelil. Nato sva šla s Philippom na krov. Mene je rešil iz valov neki natak, ki me je potegnil v rešilni čoln. Philipp je utonil.

Neka gospa Steinert pripoveduje, da je večina rešencev nezavestna ležala na tleh rešilnih čolnov. Mnogim rešenim so bile zlomljene roke in noge, mnogo rešenih je v rešilnih čolnih zmrznilo, 20 rešenih je že v ponedeljek umrlo. . . . Ko je »Carpathia« priplula na pomoč, je našla štiri mornarje na veslih popolnoma primrznjene. Možje, žene in otroci so bili samo v nočnih srajcah, nekateri celo brez teh, ali samo z žaklji ogrnjeni.

Rešeni pravijo, da so mislili, da bodo kmalu v prvih trenutkih lahko zopet šli na »Titanica«. Okolu 2. ure 20 minut zjutraj — noč je bila jasna, niti oblaka ni bilo na zvezdnatem nebu — se je pa »Titanic« počasi nagnil naprej. Luči »Titanica« so še enkrat zabliskale, parnik se je nagnil še bolj naprej in pet minut je stal ogromni parnik deloma pokonci v vodi, nad vodo najmanj 150 čevljev visoko. Nato se je parnik nagnil na stran in tiho izginjal v globočino. . . . Takozvane neprodirne stene niso preprečile nesreče, pač pa so potapljanje nekoliko zadrževale. Skozi ogromno luknjo, ki jo je ledovje napravilo ob krmilnem prostoru, pa je prodirala v ladjo ledena voda, vsled česar so kotli eksplodirali. Eksplozija je raztrgala ladjo. Pri tem je nastal velikanski morski vrtnec, ki je vse ljudi, ki so bili v bližini ladje, potegnil seboj, tudi one, ki so z rešilnimi pasovi plavali v bližini ladje. V trenutku, ko se je parnik potapljaj, se je napravilo velikansko valovje, ki je več sto čevljev daleč vse pod seboj pokopalo. . . . Ljudje, ki so bili na »Titanicu«, so se vsled ogromnega pritiska vode v par trenutkih zadušili. . . .

Sedaj leži »Titanic« 3000 do 4000 metrov globoko. S sedanjimi potapljevalnimi sredstvi ni mogoče priti do njega.

Prihod »Karthia« v New York.

O prihodu ladje, ki je pripeljala rešene potnike v New York, so došla v petek, dne 19. aprila, naslednja poročila:

Ob 1/2 9. uri je bil New York alarmiran, da se bo »Karthia«, katere prihod je bil napovedan na 11. uro, usidrala v luki že ob 9. uri. Z obrežja je močel velik lesen most, preko katerega naj bi došli rešenci s parnika dospelji na kopno. Za potnike prvega in drugega razreda so bili rezervirani posebni prostori, ki so bili opremljeni z velikimi

črkami, da bi se na ta način lažje našlo one osebe, ki so dobile brezžična obvestila, naj gredo na prostor, ki je zaznamovan z njihovimi začetnimi črkami. Ta naredba se je izkazala praktično kot neizvedljiva, ker so vsi potniki šli pomešano s parnika. Tudi medkrovni potniki in vsakdo, kdor je občutil trdna tla pod nogami, je najhitreje zginil na kak konec. S tem je bilo zelo otežkočeno konstatiranje, kdo se pogreša. V splošnem pa je vendar vladal red. Proti pol deseti uri je bilo možno že videti spredni del prihajajočega parnika. Nekaj minut pozneje so dvignili mostič na ladjo in med največjo napetostjo so stopili nanj prvi rešenci. Med tem so že splezali nekateri fotografi na krov. Nekaj trenutnih plamenov se je zasvetilo, kar je bilo dokaz za to, da se je kljub prepovedim napravilo nekaj fotografiranih posnetkov. Rešenci so bili oblečeni zelo različno. Prva skupina rešencev je bila videti popolnoma mirna, potem pa so se začuli iz različnih kotov vsiklji veselja. Ženske so objemali njihovi soprogi, poljubovali in naravnost na rokah nosili proč. Potem

Kapitan Smith

so prišle s parnika starejše dame, katerim so se še poznali sledovi prestanege trpljenja in ki so se glasno jokaje sestajale s svojci. Nato so došle preko mostiča mlajše Amerikanke, ki so na videz popolnoma zdrave in ki so se kazale zelo mirne. Prve ranjence so prinesli mimo na nosilnicah. Tem je sledil star gospod, ki se je opiral na dva spremljevalca, ker so mu omrznile noge. Na prostoru s črkami so se doigravali ganljivi prizori. O katastrofi sami pripovedujejo rešenci zelo različno. Dve osebi ste zagotavljali, da se je izkrcanje v čolne izvršilo popolnoma mirno. Oni, ki so ostali na »Titanicu«, niso ničesar vedeli v trenutku, ko so spravljali ljudi v čolne, o nevarnosti, v kateri so bili ter so kazali mnogo poguma. Nek drug potnik poroča, da so častniki z naperjenimi revolverji branili večjemu številu moških, da niso planili v rešilne čolne. Najbolj obžalovanja vredni so medkrovni potniki, ki jih ni nihče sprejel in ki ne vedo, kam naj se obrnejo. Zastopniki mesta in dobrodelnega društva se zanje mnogo zanimajo. Vsi rešenci poročajo, da je parnik »Carpathia« skrbel zanje na najboljši način. Kakšen je položaj tež-

ško ranjenih, se trenutno še ne da določiti. Histerični vsiklji se množe, med tem ko prihajajo rešenci v večjih skupinah z ladje. Trije večji pogrebni zavodi so že predčerašnjem dobili nalog, da imajo biti ob prihodu »Carpathije« v luki z vsemi krstami, ki so na razpolago, in potrebnimi vozovi. Neka vest pravi, da je bilo naročenih 200 krst. Mnogo rešencev je blaznih. Te rešence so prepeljali v mesto z rešilnimi vozovi. Nekaj rešencev komaj govori. Nekateri rešenci imajo zmrznjene noge, nekateri zmrznjene noge in roke. 250 rešenih oseb je bolnih ali pa težko ranjenih. Rešena soproga ponesrečenega milijonarja Astorja je med težko obolelimi. Pravijo, da so v trenutku, ko je »Titanic« trčil v ledeno goro, oni mornarji, ki so spali ob strani ladje, nekateri se je zgodila nesreča, bili v trenutku zmečkani. Mnogo mornarjev na krovu so ubili ledeni kosi ledene gore, ki so se usuli na ladjo.

Kakšen je bil velikan »Titanic«.

Ponesrečeno ladjo bi glede obsežnosti lahko primerjali z manjšim mestom. Prebivalcev je štel toliko kot naš Kamnik, v ostalem ga je pa glede bogastva neizmerno presegal. »Titanic« je bil skoro 265 metrov dolg in 30 metrov širok. Za 110 metrov je bil torej daljši nego naši dreadnoughti. »Titanic« je obenem z enako ladjo »Olympic« zgradila v preteklem letu tvrdka Harland in Wolff v Belfastu. Ladja je imela hitrost 21 morskih milj v uri ali 40 km ter je imela 60.000 ton teže. Parnik »Titanic« naj bi vozil progo Southampton—Cherbourg—Queenstown—New York. Zgradba parnika »Titanic« je stala 64 milijonov kron. Ladja je bila opremljena z vsemi iznajdbami moderne pomorske tehnike. Stroški za vožnjo med Southamptonom in New Yorkom so znašali za osebo od 170 do 2328 kron. 170 kron je veljal seveda prevoz ene osebe v medkrovju. Živeža je vzel s seboj »Titanic« za en teden, in sicer v sledečih množinah: svežega mesa 75.000 funtov, svežih jajc 35.000 kosov, perutnine 25.000 funtov, krompirja 40 tisoč ton, svežega mleka 1500 galon, sladkorja 5 ton, čaja 1000 funtov, moke 250 sodov, zelenjave 10.000 funtov, mineralne vode 12.000 steklenic, piva in vina 16.000 steklenic, posode in podobnih stvari 84.000 kosov. V strojnem oddelku ladje je delalo 300 mož. Ladja je imela poleg raznih zabavišč, telovadnic, plavalnico, parne kopelji, restavracije, najkрасnejše opremljene salone, čitalnice, igralnice, vse opravljeno po najbolj modernih in dragocenih vzorcih. Krasote njenih notranjih delov pač ni mogoče popisati.

Potopljeni zakladi.

Denarna vrednost, ki je s potopom »Titanica« izgubljena, se more primerjati s stroški izgubljene vojne. V par urah je bilo uničenih nad pol milijarde kron. Približna določitev izgube izkazuje sledeči račun:

Gradbeni stroški »Titanica« 64 milijonov kron, dragulji in dijamanti na krovu ladje 120 milijonov kron, potni efekti 250 milijonov kron, blago v skladišču 100 mili-

jonov kron, poštne pošiljatve 5 milijonov kron, skupaj 539 milijonov kron. — V ta račun pa niso všteta zavarovanja ponesrečenih potnikov za življenje in nezgode. — Škoda, ki jo imajo zavarovalnice vsled zavarovanja ladje in prevoznega blaga, znaša okroglo 58 milijonov kron. Diamantov in dragih kamenov je bilo za 100 milijonov mark na krovu. Efekti potnikov so istolako znašali vrednost več milijonov. Vse to leži sedaj na dnu oceana. Na ladji je bilo 3418 poštinih vreč, ki so brzkone vse izgubljene. Med potniki so bili tudi holandski trgovci, ki so imeli s seboj dragocenosti za pet milijonov frankov.

Newjorski listi, ki radi cenijo ljudi po

številkah, navajajo številke milijonov, ki so bili zastopani na »Titanicu«: Astor 600 milijonov, Brice 200 milijonov, Widener 200 milijonov, Gugenheim 380 milijonov, Rößling 100 milijonov, Thayer 40 milijonov. Ljudi, ki imajo samo par milijonov premoženja, listi sploh ne navajajo.

Ledene gore

so polarni ledeniki, ki se spomladi odtrgajo od večnega ledu ter plovejo po morju, kamor jih nesejo morskimi tokovi.

Dostikrat se nagromadijo taki ogromni kosi ledu drug na drugega do 100 m in še več visoko ter tvorijo prava

ledena pogorja, ki se razširjajo po morju na milje daleč. Gora, ob katero se je zadel »Titanic«, je bila 115 km dolga in do 60 km široka. Pod vodo segajo celo do 800 metrov globočine. Morje jih zanaša do 36 stopinj severne in do 37 stopinj južne širine v Atlantski ocean, kjer se polagoma raztala. Vse ladije, ki križarijo po Atlantskem oceanu, vodijo posebne sezname plavajočih ledenikov, ki jih opazijo med vožnjo. Ledeniki naznanjajo svojo bližino s hitrim padanjem toplote. Največjo nevarnost tvorijo za ladije, kadar je megleno vreme. Letos se je vsled mile zime pojavilo v tem morju mnogo takih ledenikov.

RAZGLED PO DOMOVINI

Današnji listek. Ker nam je opis strašne nesreče na morju ob potopu »Titanika« vzel izredno veliko prostora, zato smo za danes odložili listek »Požigavec«, ki ga prihodnjič nadaljujemo.

Državna podpora za nabavo krme. Vlada je nakazala svoj čas deželnemu odboru v Gorici 40.000 K za krmo živini. Blago je priskrboval deželni odbor za 20 odstotkov znižano ceno, prihajalo je pa toliko naročil, da prvotni znesek daleč ni več zadostoval. Zato je državni poslanec Fon posredoval v poljedelskem in finančnem ministrstvu in vlada je sedaj nakazala še 20.000 K.

Šolski bratje na Kranjskem. Vilo »Jasno selo«, last g. A. Schreya na Hrušici pri Jesenicah, so kupili za vsoto 70.000 K šolski bratje z Dunaja, ki nameravajo otvoriti pripravnico za poznejši sprejem v novicijah tega reda. V ta zavod se bodo sprejemali samo mladeniči iz jugoslovanskih dežel. Vodja zavoda bude naš rojak Novomeščan č. brat Anselm Mauser.

Nadrevizor Zadrúžne zveze gospod Vlado Fušenjak nevarno ponesrečil. V nedeljo, dne 14. aprila, proti večeru se je vračal g. Pušenjak od Sv. Tomaža pri Ormožu z vozom proti postaji Velika Nedelja. Tu se je splašil voznikov konj: voz, na katerem je sedelo enajst oseb, se je prekuenil in g. Pušenjak se je zelo nevarno na glavi potolkel in leži sedaj nevarno bolan v Mariboru na domu. Poškodbe so nevarne, vendar je upanje, da okrevi. Zelimo neutrudnemu delavcu skorajšnjega okrevanja!

Umrl je v petek, dne 19. t. m., popoldne ob treh v Kandiji gospod Ivan Appe, posestnik ter predsednik hranilnice in posojilnice za Kandijo itd., po kratki mučni bolezni. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 21. aprila, ob 5. uri popoldne. Vrlemu somišljeniku S. L. S. svetila večna luč!

Umrla je v Črnem vrhu nad Idrijo najstarejša žena v fari Marija Čuk v

starosti 93 let. Ranjka je bila mati najstarejšega odbornika g. Jakoba Čuka, ki je že nepretrgoma 35 let odbornik in pristaš S. L. S.

»Ljudski oder« ima prihodnjo nedeljo ob navadni uri zadnjo predstavo v tej sezoni. Predstavlja se na korist igralskega osebja ljudska igra »Delavec in gospodar« v štirih dejanjih. Ker so naši igralci skozi celo dobo žrtvovali mnogo dela in truda ter prečutih večerov, pač zaslužijo, da se ta večer »Ljudski dom« napolni do zadnjega kotička.

Mrtvega so našli pod Smoletovim podom na Igu pri Ljubljani 37 let starega slaboumnega občinskega reveža Franceta Kapeljna, ki je dobival hrano pri raznih gospodarjih. Snedel je več kot štirje odrasli in vendar je še vedno trdil, da je lačen. Dne 16. t. m. je pri Smoletovih pojedel toliko kaše in krompirja, da njegov želodec vendarle ni mogel več prenesti. Vlegel se je pod pod in začel bljuvati, kar ga je zadušilo.

V zmedenosti se je ustrelil. V vasi Spodnji Otok, občine Mošnje pri Radovljici se je omračil um gostilničarju Jakobu Brinšek, ki se je v ponedeljek, dne 15. aprila, ob pol 10. uri v svoji hiši ustrelil. Nesrečni mož je že dalje časa bolehal. Mučila ga je telesna bolezen, posebno pa skrbi radi svojih dolgov, katere si je nakopal z nakupom posestva na Koroškem.

Velik požar je izbruhnil v nedeljo, dne 14. t. m., zvečer na tovarni g. And. Paternosta nad Danami pri Starem trgu pri Ložu; ogenj je vpepil celo žago z vso opravo vred; tudi bencin-stroj je ves poškodovan. Sreča je, da se niso vžgali sodi bencina, ki so jih pravočasno odstranili ognjegasci, in tako rešili pred ognjem še mlin, stanovanje žagarjev in pisarno.

Nesreča v Domžalah. V Domžalah je cirkularna žaga odtrgala več prstov 33 let staremu Antonu Banko iz Stude.

Gozdni požar. Zakonska Strnad iz Zaloga nad Kranjem sta grabila steljo pri posestniku Francetu Siherlu v gozdu »Lustna«. Po neprevidnosti je mož Martin vrgel gorečo žveplenico na tla. Ker je bilo isti dan vetrovno vreme, se je takoj vnela suha stelja. Požar se je s tako hitrostjo širil, da je bilo tekom šestih ur šest do sedem hektarov stelje uničene in tudi več mladih borovcev. Siherl ima okoli 600 kron škode, njegov сосед Andrej Dovč pa 100 kron škode. Strgar se je pri gašenju nevarno opekkel.

Uboj. Velikonočni ponedeljek ponoči je Alojzij Gorše iz Kota pri Ribnici Janeza Henigmana iz Rakitnice pred hišo napadel in ga z vago od voza udaril po desni strani lica, da mu je kost počila, in tudi po desni roki, da mu je taisto prebil. Nezavestnega je še dalje tepel, da je bil Janez Henigman ves ranjen.

Gorelo je v Godoviču dne 13. t. m. opoldne pri hišarju Leskovec. Domača požarna bramba je takoj prihitela, vendar zaradi pomanjkanja vode ni mogla ustaviti ognja. Zgorel je ves živež, seno in stelja. Ker je bilo poslopje deloma obokano, se je nekaj pohištva rešilo. Rešili so tudi živino. Zažgal je domač otrok. Posestnik je bil nekoliko zavarovan.

Nogo zlomil si je v gozdu v Lešah pri Tržiču Anton Dolžan, katerega so prepeljali v deželno bolnišnico.

Na koro zblaznel. V nedeljo, dne 14. aprila je v Ipavski Planini pri cerkvenem petju na koro zblaznel posestnikov sin Ciril Vovk, katerega so morali takoj drugi dan prepeljati v blaznico na Studenc.

Otrok zgorel v zibel. Dne 10. aprila v jutro pustila sta zakonska Skrbec iz Mal. Brusnic na Dolenjskem tri svoje otroke brez nadzorstva doma. 8letna hčerka Frančiška je pustila 4letno Marijo in 2letnega Franceta sama v sobi. France je ležal v otročjem vozičku in

Marija je našla v sobi vžigalice in zažgala voziček, da se je vnel. Na vpitje otrok je prihitel k zibelni sosed, a že prepozno. Dete je bilo na spodnjem delu že vse ožgano in je kmalu umrlo.

Zmrznil je ob zadnjem velikem me-težu v Sopotnici pri Škofji Loki v gozdu bivši posestnik Martin Ruper, vulgo Removšek. Zjutraj so ga dobili mrtvega. Ponoči je snežilo in pomrznilo. Udan je bil žganju.

Prijazen sosed. V nedeljo, dne 14. aprila je 47letnemu posestniku Janezu Zužku v Pecah, obč. St. Jurij pri Ljubljani, sosed Jožef Primc vrgel kamen v obraz in ga pobil na tla, na kar ga je pričel s pomočjo cele svoje družine pretepevati. Pretepli so tudi njegovo ženo, ki mu je prihitela na pomoč.

V ognju zgorel. V Planini pri Framu na Štajerskem je zgorela kočja kmeta Janeza Ledinek. V ognju je našel smrt njen 67 let stari najemnik in kolar Anton Pliberšek. Mož je bil gluha.

Najden mrlič. V St. Urbanu pri Ptujju je dne 14. t. m. zjutraj potegnil mlinarski pomočnik Jožef Školiber pri mlinu v Svetincih iz Pesnice mrtvo moško truplo. Utopljenca so spoznali za posestnika Alojzija Toplaka iz Dragoviča, fara Sv. Lovrenc v Slov. gor.

Ogenj. Pri posestniku Janezu Kukevu v Veliki nedelji na Štajerskem je nastal te dni ogenj, ki je uničil hišo in gospodarska poslopja z vsem pohištvo. Vse skupaj je bilo zavarovano le za 1200 kron, škoda pa znaša 9000 kron.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

g Iz št. Vida nad Ljubljano. Če je učiteljstvo z ljudstvom, je tudi ljudstvo z učiteljstvom. To se je zopet prav posebno pokazalo preteklo nedeljo, ko je tukajšnje učiteljstvo s šolskimi otroci priredilo malo predstavo s petjem in deklamacijami za nabavo novega šolskega harmonija. Prostorna telovadnica Orla je bila nabito polna, vse je bilo zadovoljno

in veselo, in kako tudi ne! Deklamacije, petje, igra, vse je bilo tako dovršeno in tako ljubko, da je ob sklepu eden ali drugi vzkliznil: škoda, da je že konec. Iskreno se zahvaljujemo učiteljstvu in otročičem za to lepo prireditev in izrekamo željo: kmalu zopet kaj takega! — So pa č drugi časi. Sedanje učiteljstvo se zaveda, da se z liberalnim napuhom in paševanjem ne dá premostiti prepada, ki loči naše ljudstvo od liberalcev, pač pa le z ljubeznijo in z delom ne samo v šoli, tudi ne samo na jeziku, marveč med ljudstvom in za ljudstvo. Čast takemu učiteljstvu! — Za naš šolski harmonij se je nabralo 312 kron. Hvala iskrena vsem darovalcem! — Vsi prijatelji naše organizacije so za prihodnjo nedeljo popoldne povabljeni v telovadnico »Orla« na prijateljski razgovor. — Mladenci, na plan! Okrožje »Orla« za ljubljansko okolico je bilo preogromno, zato se je na nedeljskem občnem zboru ločilo v dva dela. Novemu viškemu okrožju (Vič, Brezovica, Dobrova), predseduje p. Teodor Tavčar z Viča, šentviškemu okrožju (št. Vid, Ježica, Šmartno, Preska) pa župnik Zabret iz št. Vida. Prvo nedeljo v majniku se vrši, kakor prejšnja leta, izlet »Orlov« ljubljanske okolice na Šmarno goro — ob pol 10. služba božja, za tem shod na prostem. Mladenci, pogumno na novo delo! — Kam pripelje in zapelje liberalno časopisje in slaba družina! V eni vasi je mlad fant z dekletom iz imovite hiše ubežal v Ameriko, v drugi vasi pa mati s svojimi hčerami slepi in moti zakonske može ter tako krađe družinski mir in srečo. Liberalne hijene, take svoje izrodke popisujte v vaših ostudnih listih!

g Moravče. V nedeljo po prvi sv. maši je v »Ljudskem domu« občni zbor Kmečke zveze. Na občnem zboru poroča naš poslanec dr. Janez Krek. Zato možje in mladeniči, na shod! Ne zabavljamo samo, da se nič ne stori za nas, ampak pridimo na shod, da se s svojim poslancem pomenimo. Gre za važne stvari, zato se ga udeležimo v obilnem številu. — Popoldne po nauku pa prirede naše izborne igralke dve igri »Prisiljen stan je zaničevan« in »Teta iz Amerike«. Igrale bodo brezplačno za vse moške in ženske člane izobraževalnega društva. Tudi popoldne govori dr. Krek. Ker bo govor posebno namenjen dekletom, zato naj se ga udeleže posebno te. — Županstvo je vložilo na deželni odbor prošnjo, v kateri prosi za podporo, da se občinske ceste spravijo v tak stan, v kakršnem bi morale biti. Pričakujemo, da se prošnja ugodno reši in da dobimo izdatno podporo. Vidi se, da se je začelo resno delo v prid občine. — Okrajni zdravnik v kratkem odide. Zato je okrožni zdravstveni zastop odposlal na deželni odbor prošnjo, da se hitro dobi namestnik, da ne bo treba predolgo čakati na zdravnika.

g Tržiške novice. Smrtna kosa je začela prav urno kositi zadnji čas. Pobrala je par mož v najlepši dobi. Za trgovcem Jelencem, ki je ležal le par dni bolan, pograbila je po kratki, mučni bolezni mesarja in brivca Franc Godnjova. Naj počivata v miru! — Ženski odsek društva sv. Jožefa priredi v nedeljo, 28. aprila, ob pol 8. uri

zvečer jako podučno igro »Božja dekla«. Prav želeli bi bilo, da si ogledajo zlasti moški to božjo dekla. Marsikaj podučnega jim bo povedala. — V nedeljo, 14. aprila so imeli tržiški socialni demokrati svojo mašo in pridigo v gostilni pri Pelarju. Ravno med deseto mašo, ko se vrši v farni cerkvi služba božja, so sklicali shod v imenovano gostilno. Žalostno je, da se najde gostilničar, ki na tak način pomaga odvrčevati ljudi od službe božje. Tako poče: je, katero obsojajo vsi pošteni tržani, je vse preje nego krščansko.

g Živinorejska zveza za politični kamniški okraj naznanja, da letos v pašo na Križko planino ne bo sprejemala konj, ampak samo govedi. Vsi, ki nameravate oddati svojo živino na planino v pašo, se morate zgledati najkasneje do 31. maja t. l. na naslov: Živinorejska zveza, Homec, pošta Radomlje, ali pa pri drugih svojih domačih živinorejskih zadrugah. Od vsake priglašene govede je plačati takoj ob zgleditvi polovico pašnine, ostalo pašnino pa tisti dan, ko se v pašo prižene. Za letos znaša pašnina do dve leti starosti 8 K od goveda, nad dve leti starosti pa po 11 K od goveda. Starost se konstatira s tistim dnem, ko se goved v pašo prižene. Živina se sprejema v pašo le od članov živinorejskih zadrug, uclanjenih v naši zvezi.

g Sv. Duh pri Stari Loki. Kakor je »Domoljub« pretečenega tedna poročal o drznem roparskem napadu v gradu Ehrenau na oskrbnika Franceta, se je dotični cvet že dobil v osebi nekega čez 20 let starega Rudolfa Neuerperda. Doma je menda iz Zgornje Avstrije. Bil je že večkrat deležen dobrot justice, in nadejati se je, da dobi tudi sedaj primerno nagrado. Dobili so ga kmetje v obližju, na Planinci, kjer so bili že vsi obveščeni. V nedeljo, t. j. 14. t. m., ko so se vračali iz crngrobske cerkve, ga zapazijo, primejo in zvežejo ter zvečer v mraku ženejo na sodnijo v Škofjo Loko. Čim bolj so se bližali mestu, tem večja asistena radovednežev jih je spremljala. Napadalec je dobil precejšnji spomin od Francetovega noža, zato se je potikal cela dva dneva po okolici. Napadeni Franc je pa tudi vsled strahu zelo nevarno zbolel. Splošno vse sočuvstvuje z njim, ker je jako miren in delaven mož; želeli mu je skorajšnjega zdravlja!

g Iz št. Vida nad Ljubljano. Kakor gad sikajo liberalci v svoji cunji »Slovenskem Domu«, ker smo mi našeli v »Domoljubu« osebe, katere bodo nosile pri zidanju sokolskega doma malto in opeko. Ker smo že pri tem, ponavljamo, da bomo že pri prihodnjih občinskih volitvah skrbeli volivci, da se sokolski dom ne bo zidal z občinskim denarjem in da se ne bo obesil občini na vrat. Najbolj jih boli med drugim lepo uspevajoča »Hranilnica in posojilnica«, do katere imamo mi kmetje največje zaupanje. Da boste pa bravci »Domoljuba« spoznali, kaka zelena zavist jih tare, ponatisnemo tukaj notico neizpremenjeno iz zadnjega »Slovenskega doma«, naperjeno proti naši »Hranilnici in posojilnici«, ki slove: »Lep red v farovski hranilnici. Poroča se nam: Papež je sicer prepovedal duhovnikom poslovať v denarnih zavodih, toda pri nas se za to ne zmenijo in je v

župnijski pisarni nastanjena tudi hranilnica. Kak red pa je pri nji, je razvidno iz tega, da se je izplačalo baje neki stranki brez poročstva več kot je iste premoženje vredno, dalje se govori, da ima baje pri eni sami stranki čez 7000 K nevplačanih obresti. Osebam pa, ki so dvignile posojilo in istega vrnile, se noče dati odstopnic, češ, da niso vpisane kot člani. Opozarjamo na te okolnosti pristojno oblast in svarimo vlagatelje, naj bodo previdni. — Na to notico posebno opozarjamo načelstvo tukajšnje »Hranilnice in posojilnice«. — Sokoli so se šli v nedeljo, 14. aprila, pri »Slepem Janezu« Kristanove blazne. Ne bi se mogli v to, ko bi ne naznanjali z velikim pompom, da se je vršil ples, poleg tega pa še prosili, naj nam sokoli več večerov s plesom prirede. — Mojstri in starši! Ali bomo res mirno gledali, da bi nam ti ljudje zastrupljali našo mladino? Ne in ne! Proč z zapeljivci mladine!

g Iz Motnika. Sedanji visoki deželni odbor kranjski nas v naši dolini zadnji čas kar obsipa z dokazi svoje skrbi za nas. Na cvetno nedeljo in naslednji ponedeljek smo imeli kmetijski poučni tečaj, ki je obstajal iz štirih temeljnih predavanj po strokovnjakih o prašičereji, živinoreji, sadjarstvu in zadrugištvu. Ljudstvo se je tečaja z vnelo in hvaležnostjo udeleževalo. Čez 14 dni, na dan 13. aprila, je bilo pa tukaj premožanje telet, ob katerem se je 16 živinorejcem razdelilo okroglo 300 K. Po pravici je dejal navzoči gosp. nadzornik Legvart: »Dosedaj ste morali samo plačevati, mi vam pa dajemo denar nazaj.« Hvaležnost ljudstva do deželnega odbora in stranke bo trajna.

g Špitalič. Dne 13. aprila se je vršilo pri nas od deželnega odbora pregledovanje plemenskih goved v starosti pod poldrugim letom. Iz domače občine so prignali živinorejci 150 goved, malih telet za pleme. 30 lastnikov lepih telet je prejelo po 20 K premije. Vsega skupaj so razdelili živinorejcem 670 K. Pri nas se množi pincgavska pasma, saj je pa ta goved tudi najlepša ter se najlažje prodaja. V planinah na skupnih pašnikih in doma se prav lepo razvija. Srčna hvala gosp. Legvartu, dež. odboru in našim poslancem, ker nas vzpodbujajo ter nam dajejo tudi sredstva k napredovanju v živinoreji v tuhinjski dolini.

Dolenjske novice

d Semič. Poslanca Jarc in Dermastia sta imela belo nedeljo pri nas v Kotu političen shod, ki se je izvršno obnesel. Udeležba nepričakovano dobra. Sploh se opaža, da zdaj po volitvah ljudje veliko bolj trezno mislijo. Nekateri, ki so bili preslepljeni, se zdaj kar čudijo, kako da so mogli voliti Mazelleta. Neki mož nam je pravil, da je Mazelle na svojih shodih hotel ljudem natveziti, da mora vsak, kdor hoče dobiti v naši posojilnici denar, preje primesti načelniku klobas in jajec. Ta je pa že predebela! — Fantje s Črešnjevca in Krvavčevega vrha hočejo menda prekositi vse druge fante naše župnije — v surovo-

sti. Belo nedeljo, takoj po Zdrava Mariji, so na cesti napadli nič hudega slutečega Antona Kofalta, doma z Osojnika, in njegovo ženo. Oba so hudo oklali z noži. Moža so prepeljali v bolnišnico v Novo mesto. Telesne poškodbe so tolike, da bo skoro gotovo umrl. Poročila sta se šele ta predpust. Zločinci so v zaporu.

d Na Sveti Gori bo župnijo opravljal g. kaplan Majdič z Vač, dokler ne pride nov župnik. V nedeljo, 28. t. m., bo obakrat sv. maša.

d Iz Kandrš pri Vačah ni nikdo poslal dopisa kakemu liberalnemu listu. Pretekli teden je umazani »Slovenski Dom« prinesel surov dopis, v katerem hoče nekdo v našem imenu izbruhati svojo onemoglo jezo. Sram bi nas bilo, če bi mu odgovarjali. Kar naprej naj piše! Čast tistemu, ki mu ni po volji, ker mora biti gotovo na pravi poti! Boltina pomilujemo, ker ga liberalni list omiva. Ali je že tako daleč prišel?

d Na Vačah mnogi davkoplačevalci niso in ne bodo zadovoljni z razdelitvijo cest. Gotovi ljudje so zabavljali zoper orehove tropine, menda zato, da je pri delitvi več nanje prišlo. Župan Zarnik je za svojo upornost nasproti deželnemu odboru bil od taistega obsojen v globo 200 K. Stranka večine mrličevega glasu širi o naših možeh in zlasti o našem g. kaplanu po vsej okolici najbolj debele laži. Pa niste nas ugnali s časnikarskim papirjem, ne s tožbami in krivimi pričami, a nas tudi z obrekovanjem ne boste! Govorite rajši o svoji posojilnici! Potem se pa čudite, zakaj naše število vedno raste!

d Vinica. Pretečeno nedeljo smo imeli pri nas velik shod po rani maši. Prišla sta k nam poslanca Jarc in Dermastia. Njiju govore so vsi navzoči odobraval. Prepričani smo tudi, da se bo zgodilo, o čemur sta govorila, tako zlasti, da se kmalu popravi cesta Vinica—Zilje—Preloka. Veseli nas zlasti, da je S. L. S. z nami zadovoljna, ker je bila ogromna večina mož za pravo krščansko ljudsko stranko. Iz Ljubljane se je sicer priteplo semkaj sedem agitatorjev, ki so imeli tako »staušane« obraze, da so izgledali kakor da so ušli iz Pihlerjeve šnoparske kleti. A pri naših zavednih možeh niso nič opravili. — Ker smo Viničaki glede organizacije mnogo zaostali, so izrazili moške želje, naj se ustanovi izobraževalno društvo. Gg. poslanca sta nas za to navdušila in obljubila, da se to kmalu zgodi. Tudi mi komaj čakamo, da se bodo zlasti fantje in dekleta v takem društvu kaj prida naučili. Upam, da bomo kmalu lahko poročali, da društvo že imamo.

d Iz Dragatuša. Zadnjič je bil politični shod pri nas sijajno obiskan. Tako po domače in tako jasno se doslej s svojima poslancema Dermastijo in Jarcem še nismo razgovorili. Sedaj vedo tudi tisti možje, ki so bili zadnjič nasprotni, kako narobe so volili. Še bolj pa jih mora potrditi grdo obnašanje nekaterih fantinov pod vodstvom znanega faliranega Marinceljn. Noben pošten oče ne bo pustil fanta med take ljudi. Sploh upamo, da bodo pri nas razmere sedaj boljše, ker je občinski odbor v rokah naše stranke in bomo v kratkem izvolili za župana našega človeka. Potem upamo, da se začnemo tudi sicer gibati in

da bomo kmalu obenem z Viničaki ustanovili najprej izobraževalno društvo. Saj naše ljudstvo, moško in žensko, je sploh dobro, samo doslej smo bili še preveč zapuščeni in premalo poučeni, tako da niso znali vsi vedno prav ločiti kmečkih prijateljev in sovražnikov.

d V Kotu pri vrlem našem somišljeniku zgornjem Bukovcu je bil v nedeljo teden krasen shod Kmečke zveze. Poslanec Dermastia se je ozrl na volivni bonazaj, ki so ga vodili liberalci na tako ostuden način; poslanec Jarc pa je poročal o političnem položaju, zlasti o razmerah na Hrvaškem, ki so jih vsi ogorčeno obsodili. Da pri nas kaj takega ni mogoče, to je zasluša S. L. S., ki je zbudila politično zavest med ljudstvom. Po govorih obeh so se razgovorili moške s svojima poslancema o gospodarskih potrebah. Neki mož je jako imenično zavrnil laži, ki jih je govoril v Semičnu Mazelle. Zlasti debela je ta, da bi on hotel odpraviti preveliko število uradnikov. Saj je ravno on tisti, za katerega so ravno liberalni uradniki agitirali. On in Dako sta jih pa zato napajala v Črnomlju in Metliki, tako da je radi tega gotovo trpela drugi dan njih služba. Danes se zato vsakdo kesa, kdor ga je volil, in zapeljani izpregledujejo, da je edina S. L. S. tista stranka, ki hoče kmetu dobro.

d Iz Dragatuša. Odkar je v naši fari prevzel vrhovno komando nad liberalci silno učeni in bogati krojač Marincelj, je pri nas precej živahno življenje. Triperesna deteljica: Marincelj, šuštar Janko pa Johana — kujejo dan na dan dopise v liberalne liste »Slovenski Narod« in »Slovenski Dom«. Če se pri tem na drobno ali na debelo zlažejo — kaj to — samo, da se piše! Sicer pa vsa čast takim ljudem, ki se shajajo v Marinceljevi kovačnici! Saj so, kot se vidi, v zvezi celo z rimskim papežem! V 64. številki »Slov. Naroda« pravijo ponosno: »Mi smo s sv. Očetom v Rimu, ki hoče, da se mora duhovščina poboljšati, in zato bomo župniku krepko za petami, dokler se ne bo temeljito poboljšal.« Ni šment, če ne bo to pomagalo, da se ta trdovratni župnik »poboljša«! Morda pa mislita Marincelj pa šuštar Janko postati ministranta, da bosta župniku za petami, ka-li? Ali bosta morda zanaprej vsaj k maši hodila, ker dozda ju ni bilo še nobeno nedeljo videti v cerkvi! O shodih Marijine družbe pravijo ti naprednjaki, da se pri njih dekleta pohujšujejo in da morajo shodi prenehati. — Hm, pa dobro! pa naj dekleta zapustijo družbo, potem bodo vsaj dobile vsak mesec penziona po 7 kron, kot že par let nekdo daje dvema bivšima družbenicama... Taki ljudje so torej naši liberalni voditelji! Ali se ne sramuje n. pr. modri Trdič iz Črešnjevca in izobraženi obrški Puhek, da je pristaž take nečedne bande? Ali se še niso prepričali, kako ti ljudje grdo lažejo? In s takimi obrekljivci naj bi držali pri volitvah? Kje je pamet? — V ponedeljek, 29. aprila bo dopolnilna volitev še jednega odbornika v 1. razredu, ker je vlada jeden mandat razveljavila. Čuje se, da naprednjaki mislijo voliti dosedanjšega župana Mušiča. Če je to res, potem vemo, koliko je ura bila. Kaj pa je Mušič v poldrugem letu svojega županovanja za občino koristnega storil? Ali

mu je bilo težko podpisati izjavo, da ob nedeljah in praznikih ne bo muzike in plesa? Ker župan tega noče storiti, zato nimamo ob nedeljah dveh maš. Ali ni to na škodo občini? Ali je župan prav storil, da je župnika tožil, ker je namesto faranov popravljal zvonike? S tem nepremišljenim korakom bi bil kmalu faro spravil v velikiške stroške! Komu na korist je prodajal moko, ki jo je za občino naročil od Gospodarske zveze? Da se bodo za teleta delila darila, ni v celi občini skoro nihče vedel, in tako je po njegovi krivdi občanom odpadlo par sto kron! Ali se pravi to delati za korist občine? Ali ne kažejo farevški fabijoni in golečki most, kako skrbni in vestni so liberalni župani? Zato ni čudno, če so pametni dragatuški volivci vzeli v roke veliko metlo in vse, kar liberalno leze in gre, iz občinskega odbora vrgli med smetje. Tudi pri dopolnilni volitvi dne 29. aprila bodo pametni in za občini blagor vneti možje zapisali na glasovnico: Jurij Špehar, posestnik iz Belčega vrha št. 21.

d št. Rupert. Telovadni odsek »Orel« priredi v nedeljo, dne 5. maja t. l. v Društvenem domu veselico s sledečim sporedom: 1. Govor, 2. »Repoštev« ali »Vsega je enkrat konec«. Čarobna burka v petih dejanjih. — Začetek točno ob 3. uri popoldne. Vstopnina: Sedeži 50 vin., stojišče 20 vin. Preplačila se hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi uljudno vabimo. — Občinske volitve so razpisane na dan 2. in 3. maja. Mladenci, storimo svojo dolžnost, ne ustrašimo se lajanja nasprotnikov. Ker skrajni čas je, da premagamo staro liberalno trdnjavo, da pometemo iz občine korenine liberalizma. Postavimo v občinski odbor može, ki bodo delali res za narod in domovino, ne ustrašimo se boja, saj se že dolgo bojujemo, ne zaostanimo sedaj, ko je zadnji čas, saj gre se za čast št. Ruperta!

d Iz št. Jerneja. Pri nas se veselo gibljemo. Veliko soboto pri vstajenju so prvič nastopili naši Orli z godbo. Ta prvi nastop se je obnesel tako dobro, da so se čudili vsi prijatelji in nasprotniki. — Velikonočno nedeljo so pa vrli fantje navsezgodaj zbudili šentjerneje iz spanja in priredili budnico. — Velikonočni ponedeljek smo imeli zelo lep občni zbor Orla. Udeležilo se ga je številno tudi drugo občinstvo, tako da je bila obširna dvorana polna. Po zborovanju so Orli zopet nastopili z godbo. — Na Belo nedeljo so dekleta Marijine družbe uprizorile lepo igro »Večna mladost in večna lepota«. Pri prireditvi so sodelovale tamburašnje in Orli z godbo. — Mi gremo res naprej. Ni čuda, da to naše liberalce silno boli. Kar noré od jeze in zavisti in si ne vedo pomagati. Že velikonočni ponedeljek so z žvižganjem izzivali zborovalce. Belo nedeljo po veselici pa so se na trgu obnašali tako surovo, da res do današnjega dne nismo vedeli, da so gotovi liberalci, gotovi falirani klubovci take surovine. Res lepa liberalna olika!

d Novice iz šmartnega ob Savi. Naši liberalci se odlikujejo po svoji surovosti in neotesanosti. Pošten, miren človek ni varren pred njimi. Celo noč ni miru po vasi, vpijejo in preže na naše pristaše, jih napadajo s kamni. Bilo je pretekli teden, ko so naši fantje zvečer mirno stali pred Preset-

nikovo hišo, kar jih napadejo s psovanjem in kamenjem štirje znani liberalci. Ranili so na glavi načelnika Orlov Jožefa Presetnika in njegovo mater, ki je prišla mirno pogledat, kaj se godi pred hišo; niti ženska ni varna pred njihovo surovostjo. Pošteni šmarčani bodo že vedeli dati odgovor na taka dejanja. V šmartnem obsoja vse ta napad na mirne fante ki ne poznajo pijančevanja, pretepa in drugih lepih lastnosti, ki dičijo naše nasprotnike. Liberalcem svetujemo le eno: spametujte se in opustite vsaka izzivanja, potem bo mir v naši vasi! Kar je poštenega, naj pride v našo sredo! — O napadu bo govorila še sodnija!

d št. Janž. Kako hudobni in strupeni so šentjanski liberalci, priča ta-le slučaj: Majcnov Hanzel je dvakrat napadel Ermana iz Brežane z žaljivimi psovkami ter ga takorekoč prisilil, da je na njegove surove besede primerno odgovoril. Erman se ni menil, da bi tožil, čeravno je bil s tremi psovkami žaljen. Hanzel pa je par dni prej, preden so dnevi sodniškega postopanja pretekli, vložil tožbo proti Ermanu potom odvetnika. Preden je bil obtoženec obveščen, je čas za njega že pretekkel. Tako postopanje se samo obsoja!

d škocijan pri M. Činkole je dal s farmanskim denarjem nabaviti svetilke, da svetijo po kraju, kjer stoji Petrova štacuna. Eno je milostno obesil celo na cerkev. Le kupujmo! Čemu bi Peter in Činkole in Benedičič varčevali s tem, kar so drugi preskrbeli. Samo, kako pride farmanski denar do tega? — Benedičičev plot, ki se je vsled »Domoljubove« pisave ustavil pri plotu kmetijske podružnice, se že zopet oglašča. Postopanje, vredno liberalcev, ki se zunaj krasijo, znotraj pa so črvivi. Benedičiča naj se okraši z umetnim plotom, šolsko streho pa pusti preluknjano, tako da odletujejo »zimsi«, kar gre vsakdo lahko pogledat. — Činkole noče biti odgovoren za kašelj, s katerim se izkašljujejo naši liberalčki po izvestnih liberalnih cunjah. Kako pa, da vé liberalno »sv. pismo« celo, s kakšno pisavo so pisane vloge na župana. Činkole je moder.

d Iz Tržišča pri Mokronogu. Na Veliki petek je za vedno zatisnil svoje trudne oči občespoštovani posestnik Jakob Jereb na Vodalih. Kot marljiv in razumen gospodar je bil vsem sosedom najlepši zgled. Naselil se je nekako pred 30 leti iz Čerknega na Goriškem, kupivši v naši občini primerno domačijo. Kakor skrben gospodar je primerno izboljšal svoje posestvo in tudi svoje otroke dobro oskrbel. Žaluje za njim sproga in pet nepreskrbljenih otrok. Bodi mu zemljica lahka ter med prijatelji in znanci blag spomin!

d št. Janž na Dolenskem. Dopisnik »Slovenskega Doma« javka in prosi 500 K podpore za družbo sv. Cirila in Metoda ter obljublja, da se potem podpiše v svojo cunjo, kar je že storil dvakrat. Vinkota kot dopisnika še sploh nismo nikoli omenili. Čudno, da se je zaletel dopisnik ob Pečlinovega Joška, saj ravno on se tako ravna kot mu »Slovenski Dom« očita, drugega sploh ne poznamo v taki obliki. Kaj, da se g. župnik nič ne oglašijo, ker v imenovani cunji tako podlo laže o njihovi ose-

bi? Pred par tedni so šli naši »kaveljni« v Tržišče »sovam« oči odpirat, pa so se jako klaverni vračali.

Notranjske novice

n Črni vrh nad Idrijo. Pretečeni teden smo imeli pri nas dvadnevni kmetijski poučni tečaj, ki ga je priredil deželni odbor. Predavali so gospod Krištof o prašičjereji, gospod Humeck o sadjarstvu, gospod Planinšek o govedoreji in gospod dr. Pogačnik o zadružništvu. Udeležba je bila prvi dan — v nedeljo — prav povoljna; drugi dan malo manj. Bil je pač delavnik, ko gre vsak po svojih vsakdanjih opravkih. Kar nas je bilo zraven, smo hvaležni gg. predavateljem in deželnemu odboru, da so nam preskrbeli toliko potrebne poduka. Za nergače pa na tem mestu nimamo besede; z njimi obračunamo drugod. — Izražamo pa željo, ki se je čula tudi na tečaju, da bi si kak gospod ogledal naše hleve in našo živino in nam dal podrobna navodila. To bi bilo za nas nekaj! Obljubljeno nam je — upamo da bo res.

n Črni vrh nad Idrijo. Volitev župana in starešinstva smo imeli zadnji torek. Brez posebnega razmišljanja in še bolj brez vsakega razburjenja je bil soglasno izvoljen dosedanji župan, mož poštenjak in zvest pristaš S. L. S., Ivan Raznožnik, svetovalec pa istotako izvrstni možje, Jakob Čuk, Jakob Lampe, Franc Zigon in Jožef Čuk. — Vsa občina, ki jih je z veliko večino volila, jim zaupa in pričakuje od njih, kakor od ostalih odbornikov nesebičnega dela v korist občini. — Vendar ne smemo prezreti pri tej priliki tudi edinega liberalnega moža, ki sedi v našem občinskem zastopu, g. Štefana Pivka. To pa zato, ker bi nam znal dobri mož zameriti, če bi se ga ne spomnili. Sicer je prišel jako po nedolžnem za občinskega moža — eden od naših je bil namreč voljen v podobčini in v I. razredu — vendar naši liberalni stranki iz srca privoščimo, da bo vsaj enega imela, ki bo zastopal »kmečke in gospodarske« koristi. Gorje nam, ko bi Štefana ne bilo v odboru. Gospod Štefan, lahko ste prepričani, da nas vse silno veseli, da ste vendar že enkrat postali tudi Vi »mož«; posebno bodo pa veseli naši odborniki, ki bodo imeli vsaj to zavest, da se pri odborovih sejah ne bodo dolgočasili. Bog Vam daj še dolgo, dolgo zdravje.

n Žiri. Obrtna šola, ki se bo, kakor je upati, otvorila v prihodnjem šolskem letu, bo morala imeti koj v začetku dva oddelka; število učencev je namreč zelo veliko — okrog 100 vajencev. Obrt pa se v Žireh vedno bolj razvija, število obrtnih mojstrov in njih vajencev vedno bolj raste. Bila bi neodpuščljiva in pogubna napaka, da bi se tolikemu številu moške mladine v najbolj nevarnih letih odvzela prilika, da se nauče,

kar bodo pozneje krvavo potrebovali, in pa, da slišijo pri krščanskem nauku besedo božjo, kateri se ljudje te vrste tako radi odtegnejo. Pustimo tisto samoljubno politiko, ki hoče samo sebi koristiti, a ne pomisli, da je treba pred ysem gledati, kaj koristi večini, vsem. Če se fanta navaja k varčnosti, treznosti, poštenosti — to so pa vendar stvari, od katerih ima vsakdo nekaj — če drugega ne, mir in varnost pred tistimi, ki bi si sicer, neposvarjeni in nekaznovani, marsikaj dovolili. Bogato se bodo izplačali stroški občine — in teh je v proračunu samo 300 K — ki jih bo izdala za pouk in za izobrazbo tako številne moške mladine.

n **Vrhnika.** »Hranilnica in posojilnica« je imela svoj 11. redni občni zbor na Velikonočni ponedeljek, dne 8. aprila. Čistega dobička zavod še nikdar ni napravil toliko, kakor minolo leto, razum takrat, ko so parcelirali nekaj zemljišč, kar gotovo priča o njegovem rednem in vzornem poslovanju. Nekaj stotakov se je zopet razdelilo v splošno koristne dobrotne namene. — »Kmetijsko društvo«, naša senena zadruga, je imela tudi isti dan svoj prvi občni zbor. Koliko krika in vika je bilo ob ustanovitvi zadruge pri nasprotnikih, pa tudi pri malodušnih nergačih; a prvi občni zbor je pokazal, da je bil vsak krik proti zadruzi popolnoma neutemeljen, od strani nasprotnikov pa naravnost zloben. Ne glede na to, da je ravno zadruga zvišala našemu kmetu ceno pri senu, so zadružniki ob občnem zboru dobili še precejšnjo dividendo; — nad 3000 kron se je med nje razdelilo; ostali čisti dobiček pa, ki je znašal samo do novega leta nad 6000 kron, se je vpisal v rezervni fond. Prvo poslovno leto je končano in zadovoljni smo lahko z njim; gotovo je pa, da se bodo sedaj Vrhniki oklepali velekoristne zadruge še z večjim zaupanjem, ko so okusili prvo njeno korist. — Hvale vredno je ukrenilo naše županstvo, ko je tik izpred farne cerkve pregnalo običajne »štante«, ki so bili v veliko spotiko zlasti šolski mladini. Ali se jih ne bi dalo premakniti še bolj doli na vas? — K. s. izobr. društvo je priredilo v nedeljo, dne 21. t. m. zanimivo predavanje. Predaval je g. dr. Mirko Božič. — Starovrhniški Orli nam obetajo zabaven večer za prihodnjo nedeljo, dne 28. t. m. Ob svojem prvem nastopu prirede dve igri: »Pijavka« in »Skriven zaklad«. Vztrajnost in pogum starovrhniških fantov nas silijo, da se udeležimo te njihove prve veselice kar najobilneje. Veselica se vrši v »Društvenem domu« na Vrhniki. — Ligojna za Staro Vrhniko tudi noče zaostajati. Prvo nedeljo v majniku prirede ondotna dekleta v korist »Slov. Straži« dvoje veseloiger. — Ubilo je te dni nekje pri Sv. Joštu tesača Dor-

miša iz Stare Vrhnike. Zapušča vdovo s sedmerimi otroci. Osirotela družinica je usmiljenja vredna.

n **Vipava.** Na sv. Florjana bo letos občni zbor naše hranilnice. Čujemo, da pride letos predlog za prezidavo hišnih prostorov! Naj bi se kaj sklenilo in izvršilo zlasti glede dvorane za igre, shode, tečaje itd. — ker danes smo v tem oziru odvisni od lepega vremena; moramo vse prirejati na prostem! — Zadnji teden je tudi cvetočo Vipavsko dolino malo poseblo. Prvega sadja ne bode. Tudi trtnim zarodom je napravilo veliko škode, ljudje prorokujejo jako slabo letino! Dal Bog, da se prorokovanje ne izpolni! — Prvo majniško nedeljo se bode vršil velik političen shod v Logu. Priprave so v tiru! Obiljubljeni so nam trije poslanci! Pozor!

n **V Godoviču** je v nedeljo, dne 14. t. m. predaval o sadjarstvu gosp. dež. učitelj Humeč. Pri lepem predavanju je bila napaka samo prepričilo število poslušalcev; vzrok je bil morda, ker se je za dopoldne napovedano predavanje o živinoreji odložilo na poznejši čas, ali ker je tisto nedeljo običajno cerkveno opravilo pri bližnji podružnici; več jih je bilo tudi zadržanih, da so ravno prejšnji dan pogorelemu posestniku na Logu vsaj za silo pokrili par notranjih prostorov. Menda pač ni bilo še kakega drugega vzroka?

n **Št. Vid pri Vipavi.** Blagoslovljenje tukajšnje nove mlekarne se je prelozilo na nedeljo, dne 28. aprila t. l., in sicer popoldne ob 3. uri. Blagoslovljenje počasti s svojo prisotnostjo g. dr. Lampe v imenu deželne odbora, v imenu mlekarske zveze pa mlekarski nadzornik Legvart. — Načelstvo zadruge najljudneje vabi poleg članov tudi vse prijatelje združništva, da bo izvanredna slavnost tem lepše uspela. Vipavci, pokažite ta dan z mnogoštevilno udeležbo, da se ne daste preslepiti od onih, ki želijo vrlemu združnemu podjetju pogina ter se navdušite za to, da podpirate svoje podjetje, ne pa tuje.

n **Iz Idrije.** Okr. cestni odbor v Idriji objavlja jako ugoden računski sklep za leto 1911. Denarnega prometa je imel 127.165 K 37 vin. Dohodki so znašali 74.543 K 46 vin., stroški pa 52.621 K 91 vin. Preostanka je bilo koncem leta 21.921 K 55 vin. Delo na novi cesti Žiri—Rovte je v polnem tiru. Čuje se tudi, da se bo že letos pričela graditi nova okrajna cesta iz Spodnje Idrije skozi Kanomljo na Oblakov vrh. Marljivemu odboru želimo tudi v prihodnje dosedanje žilavosti in dobrih uspehov. — Koncesija za lomljenje kamenja, naravno gramoz, kopanje itd. je bila dne 11. februarja t. l. podeljena rudarjema Jodoku Bajc in Tonetu Likar v Idriji. Dne 13. aprila se je vršil ogled prostora, kjer bosta imenovana izvrševala svojo obrt. — Hišo bivšega gostilničarja in lesotrižca Ivana Lapajne »pod rižami«

je kupil gospod Jožef Ipavec v Idriji, ki bo gotovo dalje vodil gostilno v tej hiši. — Državna cesta iz Idrije proti Logatcu se bo tedaj vendarle letos popravljala. Čuje se, da bo popravilo stalo okoli 190.000 kron. V torek, dne 23. aprila bodo delo za to cesto oddajali pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani.

Društveni vestnik

NAPOVEDANE PRIREDITVE:

Iz Prežganja pri Lituji. Dne 28. aprila popoldne ob treh vprizori tukajšnje slovenske katoliško izobraževalno društvo, oziroma telovadni odsek Orla štiridejansko igro »Rešitelj«. Igra je abstinencijske vsebine, ki se konča z zmago abstinence nad alkoholom. Predstavila se bo v začasnem, okusno napravljenem odru tik cerkve, ki bo služil, dokler se ne pozida društveni dom, v enake namene. Vabijo se prijatelji krščanske organizacije in ljubitelji zabave.

Dol. Logatec. Dekliška Marijina družba v Dol. Logatcu priredi v nedeljo, dne 28. t. m. ob 3. uri popoldne v društvenem domu lepo igro »Ljudmila« igra v petih dejanjih. Ker bo čist dohodek namenjen v družbine dobre namene, prosimo vse domačine in sosede za mnogobrojen poset.

Z Mekinj. Dne 28. aprila t. l. ob pol 4. uri popoldne bo imela tukajšnja živinorejska zadruga v društvenem domu svoj občni zbor. Ob tej priliki bo govoril v.č. gospod župnik A. Mrkun iz Homca o umni živinoreji v Švici. Predavanje je zanimivo. Zato se udeležite v obilnem številu!

Slov. katol. izobraževalno društvo »Kres« v Gradcu priredi v nedeljo, dne 28. aprila 1912 veselico v dvorani »Kaufmannshaus« Neutorgasse 57 z zanimivimi tamburaškimi in pevskimi točkami ter igro: »Prvi april«. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Vstopnina 60 vin., za člane 50 vin.

Dekliški odsek katol. izobraževalnega društva v Šmartnem ob Savi priredi v nedeljo, dne 28. aprila t. l. ob 4. uri popoldne predstavo »Kukavica — modra ptica ali boj za doto« s petjem in govorom preč. gosp. župnika Janka Petriča. Kdor se hoče v nedeljo nasmejati, ta naj pride k predstavi, ki se vrši v prostorih g. Kebrar.

Izobraževalno društvo v Črnem vrhu priredi v nedeljo, dne 5. maja veselico z lepo igro, deklamacijo, godbo in drugimi takimi stvarmi, ki prinašajo udeležencem mnogo zabave in poduka, društvu pa nekaj tako potrebnih kron. — Prijatelji društva, pridite!

Motnik. Katol. slov. izobraževalno društvo vladno vabi na predstavo, katero priredi v nedeljo, dne 28. aprila t. l. Predstavljale se bodo dve zanimivi igri, namreč: »Saljivi prizor« »Strahovi« in »Igrokaz« »Ljudmila« v šestih slikah. Prijatelji poštno zabave, vsi 28. aprila na svidenje v Motniku!

POROČILA O PRIREDITVAH:

Dekliški odsek katol. izobraževalnega društva v Šmartnem ob Savi si je izvolil nov odbor, ki je sledeče sestavljen: Predsednica: Bolta Ivana; podpredsednica: Pajsar Marija; tajnica: Avšič Terezija; blagajničarka: Manica Jama; odbornice: Marija Kačar, Antonija Presetnik, Uršula Gavtrož, Ivana Remič, Neža Gvajc in Apolonija Smerajc.

Vipava. Blagajnik podružnice »Slovenske Straže« naznanja, da še niso vsi člani plačali članarino za tekoče leto! Naj čimprej to storite! Podružnica je v tekočem letu poslala cen-

Zavžijte, ako ste nahodni, hripavi, zaslezeni in če težko dihate, Fellerjev fluid z znamko »Elsa fluid«. Mi smo se sami prepričali pri prsnih, vratnih boleznih itd., o njegovem zdravilnem, kašelj lajšajočem učinku. Dvanajstotnica za poskušnjo K 5.—, 2 tucata K 8-60 franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsatrg 16 (Hrvatsko).

200.000 frankov zamore zadeti dne 1. junija t. l., kdor v korist »Slovenski Straži« kupi turško srečko na mesečne obroke po 4 krone 75 vinarjev. — Brezplačna pojavnica daje za »Slovensko Stražo« g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Brno, 17. aprila 1912: 34, 28, 58, 68, 20. Trst, 20. aprila 1912: 60, 55, 3, 28, 75. Linc, 20. aprila 1912: 65, 87, 59, 58, 50.

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, 23. aprila 1912.

Table with 4 columns: Deželni pridelki, Cena (K, v), Živilna, meso, and Cena (K, v). Rows include various agricultural products like wheat, oats, and meat.

Gospodarska zveza v Ljubljani.

Zaloga kave, riža, sladkorja itd.

Priporoč se trgovcem na deželi.

Prodaja semenski fižol, ribenčan, prepeličar in mandalon.

Zaloga cementa umetnih gnojil in krmil.

Dva vajenca za ključavničarsko obrt sprejema te makoj pod ugodnimi pogoji Anton Skinjar, ključ. mojster, Sezana. 1283

Na Zgoši blizu Lesca na Gorenjskem prodaja Katarina Avsenek, po domače Kraljiška, prijazno hišo z vrtom, Cena po dogovoru. 1284

Na prodaj je takoj hiša

1282 s kozolcem in vrtom na Mirni, Dolenjsko. V hiši je bila že prej kovačnica. Pripravna je pa tudi za vsakega drugega rokodelca. Cena okoli 7000 kron. Kotar Franc, Mirna 52.

Ostanki

30 m za K 14—

od različnega dobrega in modernega zimskega in letnega blaga za obleke, bluze, predpasnike itd. Ostanki so zanjamoeno 3-9 m dolgi in sveži. Pošilja po povzetju.

Julij Kantor

Baby pri Nachodu (Češko). Vzorci ostankov se ne razpošiljajo. 729

Valilnica

za K 45— vali boljše kokoši. Zastoj na poskušnjo G. OKRE Potten-dorf 149 pri Dunaju. 949

Tovarna „JANUS“-koles

3 letno jamstvo

Največja in najboljja tvrdka za kolesa; šivalne stroje ter njihove dele.

Najboljši izvor

za koles. šivalne stroje, pneumaticke in druge potrebšćine. Janus koles s 3 letnim jamstvom od 95 K naprej. znanja pneumaticka (Mantel) od K 4.50, notranja pneumaticka (Luttschlauch), prve kvalitete, nesošiti, od K 2.80, ceetilske svetilke od K 2.—, od K 1.20 ročni zvonec in dr. od 20 h. prvovrstno verižice od K 2.70, pedali prve vrste od K 2.50, pasta s prostim tekotom (Freilaufnabe) od K 12.50 naprej. Sedla, torbice, osli itd., za vse sisteme, umli, cevi v vseh morah itd., najceneje. Lastne poprave, zavod za poniklanje in menjaj liranje. Pošilja vsak dan po pošti.

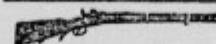
Zahtevajte cenik 1912 zastoj in poštino praso.

Dvozna tvrdka za kolesno obri Mahs Skutezhg.

Dunaj 1, Stuebenring 6.

Najzanesljivejše orožje vsake vrste prodaja

Frid. Ogris, tovarna pušk Sv. Marijeta v Rožu, Koroško.

Prvovrstne puške za šajbo in lov, vsak sistem, dvocevke, flinte, iste za kozle, trojke, stucni za lov, itd., s petelin ali brez njh.

Popravila, preuredbe. Nova naročila se v najhitrejšem času izborna izvrše. Zlasti se priporočajo Werndt-infanterij puške, model 67/77, preurejene za Lancaster-šrot-patrone, kaliber 28, 1 komad z zavojem samo 14 K. — Ako se vzame 10 komadov, se dobi 1 zastoj. Prizni patroni se vsaki puški zastoj dodajo. Garantirano izboreno strel.

Najboljša in najcenejša orožja za domačo varstvo.

Naročite takoj in opozorjajte svoje prijatelje na ta inserat. Nikjer vam ne postrežejo bolje!

Sprejem 2 učenca

za mizarsko obrt. Ivan Marguč, mizar, škofja Loka. 1273 3

Priložnostni nakup!

Za vsako gospodinjstvo in za vsako prilobno porabno: 1 kos 23 m Wernerjevega platna, zelo fina kakovost, 3 kosi rjuh prva kakovost, velikost 140x200 cm, vse skupaj le za 26 K. — Franko po povzetju na vsako postajo.

JAN WERNER,

Dobruška 520 (Češko), tkalstva za platna in bombaževina. Nova pomladna in poletna zbirka vzorcev zastoj in franko. 678

Preklic.

Podpisani Nučič Janez, posestnik v Predalah št. 8, preklicujem in obžalujem kot nerresnična vsa očitana in vse žalitve, katere sem izrekel nasproti Josipu Zajcu, posestniku v Vel. Račni, in se zahvaljujem slednjemu, da mi je žalitev odpustil in odstopil od sodnega preganjanja.

1208

Nučič Janez.

VAJENCA

za čevljarstvo sprejme Matej Oblak, Kongresni trg 6, Ljubljana. 1239

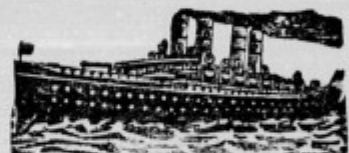

Naročila na vsakovrstne harmonije

pošiljate na naslov: IVAN MILAVEC, izdelovatelj orgel, Ljubljana, Linhartova ulica.

Kmetje, pozor!

Kdor želi prodati kmetijo v Radovljiskem okraju, vredno okoli 20.000 kron naj se takoj oglasi. Naslov kupca pove upravništvo Domoljuba pod besedo „Gorenjec“. 1190

V Ameriko in Kanado

vožnja s Cunard Line 3.98/12

Bližnji odhod iz domače luke Trsta: Carpathia 30/4, Saxonia 14/5, Pannonia 25/5. Iz Liverpoola: Lusitania (najhitrejši največji in najlepši parnik sveta), 27/4, 18./5, 8/6, 29/6, 27/7. Mauretania 1912, 11./5, 1./6, 22/6, 13/7, 1912.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlašek, Ljubljana, Slomšk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov. Cena vožnji Trst-New-York III. razred K 220.— za odraslo osebo vštveši davek in K 120.— za otroka pod deset let vštveši davek.

Vam manjka

če kašljate, ste hripavi, nahodni, če imate oslovski kašel, itd., v doseg zdravja samo preizkušeno, zdravniško priporočeno in dobro dišeče sredstvo

Thymomel Scilae.

Izdelovanje in glavna zaloga v

B. FRAGNER-ja lekarni c. in kr. dvor. dobavitelj Praga III., št. 203.

Prosimo, vprašajte svojega zdravnika 1 steklenica K 2.20. Po pošti franko proti naprej pošiljati K 2.90. 3 steklenice proti naprej pošiljati 7 K. 10 steklenic proti naprej pošiljati 20 K.

Pozor na ime sredstva, izdelovatelja in vrstno oznako. 3118

Dobiva se v vseh lekarnah. V Ljubljani: Rihard Sušnik, dr. G. Piccoli, Jos. Cizmaf.

Le naravnost od tovarniške razpošiljalnice

„SUDETIA“ Krnov št. 42 (avstr. Slavija) kupite 2532

blago za moške in ženske obleke kakor tudi šlesko platino najboljše kakovosti po najnižjih tovarniških cenah. Ostanki zelo poceni.

Zahtevajte vzorce. Krasnozefijske novosti

Volneno in perilno blago. Sukno, kamgarn, modno blago za moške

Občno naznanilo!

Najugodnejši nakup blaga za moške in ženske obleke, kakor tudi velikansko zalogo najdete pri
čez 40 let obstoječi občno znani, zanesljivi trgovski hiši

R. Miklauc v Ljubljani, Stritarjeva ul. 5

in v podružnicah te tvrdke, to so gvantne (manufakturne) trgovine
„pri Škofu“ in „pri Miklavžu“.

Krasne novosti volnenega blaga za obleke in bluže, fini perilni kambrik in cefir.

Tovarniško skladišče bele kotenine za perilo in rjuhe. Poseben oddelek blaga za moške obleke, fini modni kamgarn, ševijot, lovsko sukno, fino črno blago, kakor tudi vse vrste hlačevine. Najokusnejši in vedno najnovejši vzorci svilenih in polsvilenih rut in šerp na izbiro brez enakosti. Zunanjim naročnikom se pošlje zanesljivo dobro blago, na zahtevo tudi cenik brezplačno. Zelo priporočljivo je, preskrbeti se v tej trgovini z lepim in trpežnim blagom. — Gospodom trgovcem in krošnjarnjem se priporoča, da si ogledajo oddelek za na debelo.

Ustanovno leto 1869.

Ustanovno leto 1869.

Svilene in polsvilene rute in šerpe

Zgotov. predpasnike, srajce in hlače

Tovarniško skladišče bele kotenine, cvilha i. t. d. za trgovce

H. SUTTNER, Ljubljana 1, Mestni trg štev. 25

Moja

št. 410 nikel Roskopf

jako dobro idoča, samo K 4·10,

št. 500 z sekund. kazalcem K 5·50

Dve leti garancije.

Lastna profokolirana tovarna ur v Švici.

Tovarniška znamka

„IKO“

Vsak čitatelj tega časopisa dobi zastonj in poštne prosto moj bogati cenik od ur, zlatnine in srebrnine. - Pišite še danes eno dopisnico za 5 vinarjev na tvrdko

H. SUTTNER, Ljubljana 1.

Adolf Hauptmann-a nasled.
A. ZANKL SINOVI
 tvornica barv, lakov in firnežev
 priporoča: 214
 oljnate, suhe, emajlne in fasadne barve, firnež kranjski, laki, mavce (Gyps) olje za pode in stroje, karbolinej, čopiči itd.
 Naslov zadostuje: A. Zankl sinovi, Ljubljana. Genik zastoj.

20 HP lokomobila
 na paro se takoj kupi.
 Ponudbe pod besedo „Sägewerk“ sprejema uprava „Domoljuba“ 1228

Z razpisom vis. c. kr. deželne vlade z dne 29. kimovca 1911, štev. 25.830, dovoljuje se obnovitev treh

živinskih semnjev

v Banjaloki pri Kočevju in sicer 2. maja, 23. julija in 15. septembra vsakega leta, na koje se cenjeno občinstvo vlnudno vabi. — Pristojbina 3 leta prosta.

Županstvo Banjaloka, 15. aprila 1912.
Bulina Anton,
 županov namestnik.
 1267

Na Trati v Poljanski dolini je v bližini župne cerkve na prodaj 1269

hiša

prilpravna za gostilno ali trgovino. Cena po dogovoru. Oglasiti se je pri Martinu Vodnik, posestniku na Trati št. 10, pošta: Gorenja vas nad Škofjo Loko.

50 eleg. odprlih phaeton - vozov in zaprtih bromov z gumijevo pnevmatiko in železn. kolesi, landavci, visaris-vozovi, konjske oprave konjske odeje se ceno prodajo radi opustitve obrta. **Dunaj, 19. okraj, Osterleitengasse 5.** 1242

Graščina na Igu pri Ljubljani sprejme

deklo

srednje starosti, navajeno kmečkega dela, ki mora biti pridna in poštena. Služba se nastopi lahko takoj. 1240

I. nadstropje

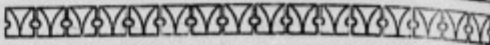
se mora izprazniti radi prezidave do 30. aprila. Podpisana tvrdka se je odločila, da izprazni velikansko ondi se nahajajočo zalogo, oddajati blago po naslednjih cenah:

600 kosov vojaškega platna prej 65 sedaj 45 v meter, 540 kosov močnega oksford prej 90 sedaj 58 v, 960 kosov krasne, le izbrane tiskane tkanine prej 95 sedaj 55 v, 325 kosov 1/2 dvojno tisk. tkanine prej K 1'— sedaj 68 v; 450 kosov svilenih robcev prej K 6'50 sedaj K 3'95, 980 kom. svilenih pokrivalk, prej K 4'50, sedaj K 2'30, 985 kom. spod. hlač iz gradla prej K 2'20 sedaj K 1'35, 961 kosov turist. srajc za gospode prej K 4'90 sedaj K 2'50, 1000 kom. dvoj. tisk. predpasnikov, širokih, prej K 1'70 sedaj K 1'—; 420 kosov krasnih pepita volnenega blaga 120 cm šir. prej K 1'98 sedaj K 1'20 za meter; 430 kosov perilnega voile blaga prej 85 v, sedaj 50 v meter; 960 kosov izgot. brisač prej K 3'30 sedaj K 2'20; 480 kosov gorskega sukna, 150 cm šir., prej K 1'90, sedaj K 1'30 meter; 67 kosov preprog 95 cm širokih Manila, svitlo rujavih in rudečih, prej K 3'20, sedaj K 1'90; 480 kosov buret-oprem (2 posteljni in ena namizna preproga, bordo all olivne barve, prej K 14'50, šeeaj K 9'80; 950 kosov čipkastih zastorov, 100 cm šir., prej K 1'60, sedaj 85 v meter. Močno blago za hlače (črno, sivo all rujavo) prej K 5'60, sedaj K 3'90.

„Kaufhaus zur Südbahn“
GRADEC, ANNENSTRASSE 68.

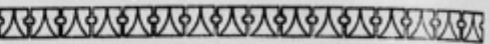
Naročila nad K 20— franko v hišo. Neprimerno se vzame nazaj. 664

Sprejemem takoj **učenca** za mizarstvo obrt. **Jožef Vengar, mizar, Koroška Bela 97**
 1184 Pošta: Javornik.

Pristno, čisto
brinjevo olje

v velikih in manjših množinah proti takojšnjemu plačilu se **želi kupiti.** Prijazne ponudbe pod **B. Z. 716** na upravo lista. 1272

Cena nizka.

Pri nakupu oblačilnega blaga za ženske in moške, za spomlad in poletje, priporočamo vsakemu domače podjetje 731

„Pri Češniku“
Ljubljana,
 Lingarjeva ulica Stritarjeva ulica

Vse potrebščine za šivilje in krojače. Solidna postrežba.

Popolne opreme (boljške) za noveste.

SUKNO, loden in močno blago za gospode, in dame tovarna sukna **KAREL KOCIAN** v Humpolcu, Češko. Vzorci franco. Tovarn. cene.

4 tedne do poskušnje in na ogled p-siljam ceno moja preizkušena kolesa oztroma «Bohemia» pnevmatiko in po samzne dele koles. Zmerni plačilni pogoji. I ustrovani cenik zastoj F. Dušek, tovarna. Opočno, St. B. Nr. 2109, Č.Ško.

Največja modna trgovina za alpske in primorske dežele.

Kadar želite volneno ali svieno blago, perilno blago, izgotovljeno perilo, platneno blago, preproge, zastoré, odeje ali druge praktične predmete, pišite tu zraven navedeni tyrdki po novi, bogato ilustrovani cenik. Prejeli ga bote popolno zastoj in poštnine prosto.

Express

Gospodoma **Kastner & Öhler**
Gradec
 Sackstrasse 7

Prvo nagrado je dobil „Atlanta“ nemška kmetijske družbe na jubilejni razstavi Kassel v juniju leta 1911.

Kova pridelovanje zgodnjega krompirja **„PRAVEGA ATLANTA“** se najbolj izplača od vseh vrst zgodnj. krompirja.

Zakonito zavarovano po ces. patentu, uradu št. 127.247. Rumeno mesnati „Atlanta“ je novost, ki jako zgodaj razvije velike gomoljice. To je najbolj zgodni vseh vrst krompirjev na Nemškem in že koncem maja bogato obrodi. Našteli so pri eni korenini do 30 gomoljic. — Oskrbništvo vojvod vzornega vrta v Zerbatu piše: „Poskus z „Atlanto“ je bil izredno ugoden. Po osemtedenski rasti gomoljice, ki prej niso vskakile, smo našli 20 velikih gomoljic pri eni rastlini.“ — Društvo gojilcev zelenjad v Fischenichu piše: „Atlanta“ je najbolj zgodnji, najobilnejši in najlepši krompir na svetu. Kljub snai se je v l 1911. po osemtedenski rasti pridelalo na enem merniku posevte nad 200 stotov. „Atlanta“ bo zmagovalce po celem svetu.

Orig. zavoji s svincem zaprti iz Erfurta, 2 kg K 2 40 4 kg K 3 50.

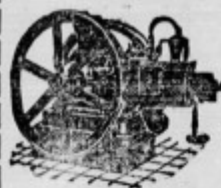
Dalje Priporočamo: zgodnji krompir „Novi rumeni junaj“, — Poštai zavoj K 3 00. Milijonski krompir „Findlay-Eldorado“, ki je valjal pred leti tunt K 3 00, poštni zavoj 2 40.

Cenik o novih vrstah krompirja za seme, novih zelenjavah, volikanskih rdečih jagodah, jagodah, rožah zastoj in poštnine prosto. 1113

Gebrüder Ziegler, Erfurt 220. Dobavitelj Njega Veličanstva nemškega cesarja

CLIMAX motorji na petrolej

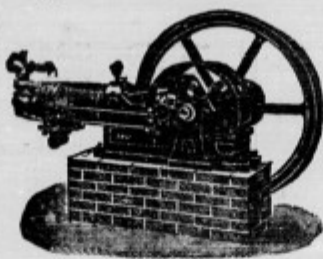
Najcenejši obrat.

Komanditna družba
Bachrich & Co.
tovarna za motorje
DUNAJ XIX/6,
Wellgenstrasse 61/1e.

Najstarejša specialna tovarna monarhije za dvakotne motorje na surovo olje.

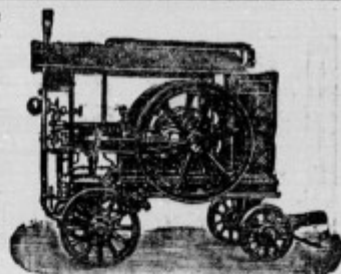
158

Motorji. Motorji na surovo olje in z močnim pritiskom od 16 do 20 HP. Obratni stroški 1-1 1/2 vinarja na uro za konjsko silo.
Ležeči ali stoječi motorji na : bencin, petrolin ali bencol : od 1-50 HP, kakor tudi lokomobili od 2-20 HP. Obratni stroški 5-6 vinarjev na uro za konjsko silo.

L. WARCHALOWSKI

Dunaj, III., Pau usgasse 3. — Budapešta, VI., Váci-körút 37.
Ugodni plačilni pogoji. — Ceniki in obiski odjemalcev zastoj.

Naročajte novi jubilejni cenik s koledarjem.

1887-1912.

Največja in najbogatejša tovarniška zalog

**švicarskih ur, zlat-
nine, srebrnine**

Lastna tovarna ur v Švici.

Konkurenčne ure K 3-50,
K 4- in K 5-.

Edino zastopstvo „Puch“-koles za celo Kranjsko. — Najboljši šivalni stroji od K 90- naprej.

FR. ČUDEN

Ljubljana, trgovec in posestnik, delničar družbe Union-Horlogère. 1243

Nervozno stoletje

se imenuje opravičeno naša doba, ker pri našem mrzličnem hitenju svoje živce dostikrat preveč utrudimo, dokler ni končno s takim nenaravnim načinom življenja

sistem živcev popolnoma izčrpan.

V takem stanju ostati je za bolnika jako usodepolno in je skrajni čas, poseči po pravilnem sredstvu.

Tako sredstvo je kronani »Nutrigen«, ki se opravičeno kralja redilnih preparatov imenuje.

To je živčni tonikum prvega razreda, redilni preparat, ki je mnogokrat izkušen; ne da bi obsegal škodljive snovi, zgradi iz novega zaostale živčne celice in osveži ter oživilja na novo celotni organizem.

Vsakemu bolniku stoji na prosto, da poizkusi to svetovnoznano sredstvo brezplačno. Odločili smo se, da poizkusni zavoj »Nutrigena« s podukom vred zastoj in franko brez vsake obveznosti vsakomur vpošljemo.

Pišite takoj po nje. O čudežno hitrem, živce pomirjajočem vplivu tega krasnega redilnega preparata boste prijetno iznenadeni.

Nutrigen-podjetje, Budimpešta, Erzsébet-körút 16, Abl. 170.

1224

Kovčegi Winkler

Najboljša svetovna znamka! Ljubi! Trpežni! Čeno brez konkurence!

Tovarna in specialna trgovina kovčegov, torb in opanjane robe

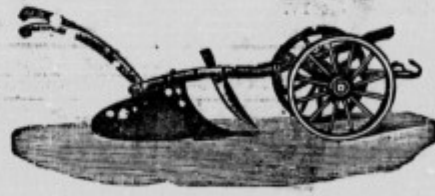
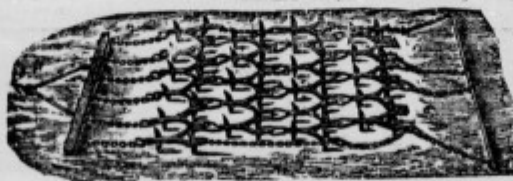
Josip Winkler & sinovi.

Ostanovljeno 1876

Dunaj I., Himmelfahrtsgasse 7/A.

Winkler-jevi nizki kovčegi od K 92 n.

Kdor potrebuje za spomlad plug ali travniško brano

naj si ogleda veliko zalogo raznih plugov in sicer fino izdelane **štajerske pluge** za lahko, in močnejše za težko zemljo, **dojne hribovske pluge** (Sackov sistem), vseh vrst **travniških bran** in sploh vseh strojev za poljedelstvo po nizki ceni pri

Karol Kavšeka naslednikih

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino, Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Zahtevajte brezplačni cenik.

550

Zahtevajte brezplačni cenik.

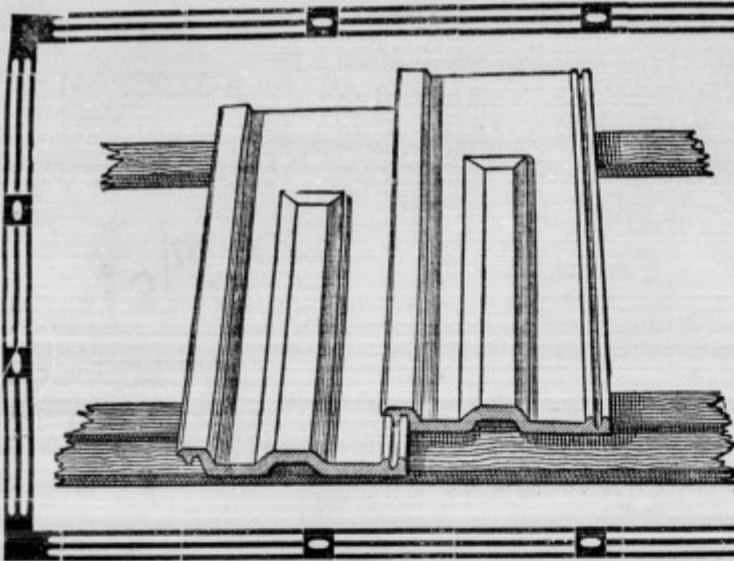
2713

Nobena močnate jedi

nikak šartelj, nikako pecivo brez pridatka dr. Oetker-jevega pecilnega praške, ki da lepo obliko in lahko prebavnost ter napravi jedi večje in rahle. Ako se napravi močnate jedi z dr. Oetkerjevim pecilnim praškom prav posebno za otroke, potem imajo iste na vsak način prednost pred mesnimi ali sestavljeni jedili, ker one vsebujejo mleko, moko, mast, jajca, sladkor in za človeški organizem potrebna redilna sredstva v najokusnejši in kar je važno za otroke, v lahko prebavljivi obliki. Napravite toraj za Vaše otroke mnogo močnatih jedil z

dr. Oetker-jevim pec. praškom à 12 v,

ki se dobi povsod s milijoni potrjenimi recepti.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini patent. dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“

Brez odprtin navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

814

Spretni zastopniki se iščejo.

Agenti in zastopniki, zaupanja vredne osebe ki obiskujejo zasebne odjemalce, se iščejo proti zelo visoki proviziji, za prodajo naših znamenitih 1139 in patentovanih zastorov za okna. Visok ugoden zaslužek. Vzorci franko. Združene tvarnice rolet in žaluzij I. & E. Glöck, Rynsperk na Ogrji, Češko Občuje se v srbsko-hrvatskem, češkem, laškem, nemškem in ogrskem jeziku. S prevzetjem zastopstva naše tvrdke si pridobite časten in visok zaslužek.

BISER

vseh žitnih kav je

Franckova perl-rž

Vsak požirek iz škodelice potrjuje premoč te fine kakovosti.

Da se pa doseže dober okus in lepa slastna barva, treba je pridjati vsaki žitni kavi malo porcijo

pravega: **Franckovega**: kavinega pridelka.

Obe vrsti dobiti je v vsaki specerijski trgovini. per 25 646 IV.

Manufakturna trgovina pri „Škofu“

se je

preselila

v nove prostore

Pred Škofijo štev. 3

(Kordinova hiša zraven knezoškofijske palače).

Priporoča se za mnogobrojni obisk.

1194

Daje po

4³/₄ 0/0

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg 19

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje - po 4³/₄ 0/0 brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rentni davek plačuje društvo samo. Daje tudi svojim članom predujme na osebni kredit, vračljive v 7 in pol letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, oziroma mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menjice.

2655

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.